

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Wintzleben, Jonas Thomsen von.; udgivet af
Jonas Thomsen von Wintzleben.

Titel | Title:

Den adelige Fegte-kunst i et kort Begreb:
eller Underviisning i Stød og Hug, ziiret med
behørige Figurer

Udgivet år og sted | Publication time and place: København : T. L. Borup, 1756

Fysiske størrelse | Physical extent:

192 s. :

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

17.- 388:

DA S-num

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130020341662

DET KÖNIGELIGE BIBLIOTEK.
KÖBENHAVN

Den
Adelige
Segte-Kunst

i
et kort Begreb:

Eller
Underviisning

i
Stød og Bug,

Siiret med behørige Figurer,

udgivet af

Zonas Thomsen von Sinkleben,
Hans Kongl. Maj:ts til Danmark og Norge.
bestallter Premier-Lieutenant og Guar-
nisons-Segtmester.

Kiøbenhavn 1756,
Trykt hos E. L. Borup, boende paa
Bandskonsten.

Den

Stormægtigste og Høibaarne

Syrste og Herre

CHRISTIAN

Arve-Kron-Prinds

til Danmark og Norge, de Ben-
ders og Gothers, Hertug i Slesvig,
Holsten, Stormarn og Dytmarsken,

Greve til Oldenburg og Delmen-

horst &c. &c.

Allernaadigste
Kron-Brinds!

At Ederis Konge-
lige Høyhed
fra de første Mar-
en allene har haft en besøn-
derlig Lyst , baade til den
san-

sande Guds: Dyrløse, og
alle andre, en saa særdeles
høi Stand sømmende, Kun-
ster og Videnskaber; men
endog stedse udvist et ret
naadigst Hiertelag imod dem,
som ønske sig den Lykke at
finde Indgang dertil: fand
ikke andet, end forarsage
hos begge disse Rigers Un-
dersaatter en inderlig Glæ-
de, og tillige opmuntre
mange af dem, allerunder-

danigst at komme frem med
det , hvorved de tænke at
kunde være Deres Fæder-
land til nogen Tieneste.

Som jeg da af Erfa-
renhed har mærket , saavel
siden mig efter allerunder-
danigst Ansøgning af
Hans Kongelige
Majestæt Allerna-
digst blev betroed at anfø-
re Officiers og andre i
Jeg

Fegte : Kunsten og de der-
til hørende Øvelser, som og
tilførn, at det var Skola-
rerne til største Fordeel, om
de fornødne Lektioner en al-
lene paa Fegte-Boden mundt-
lig blive dem givne, men end-
og skriftlig forestillede, paa
det de desbedre kunde efter-
tænke og beholde dem; Saa
har jeg agtet det raadeligt,
at bekiendtgjøre ved Trykken
denne tydelige og

grundige Under-
retning i Fegte-
Kunsten, hvilken jeg
hermed allerunderdanigst
fordrister mig at dedicere
Ederſ Kongelige
Høyhed, i det faste
Haab, at Ederſ Kon-
gelige Høyhed
allernaadigst vil imodtage
samme.

Den

Den almægtige GUD
opholde Ederſ Konge-
gelige Hønhed
i all Høn: Kongelig Vel-
gaaende! Han give Lynke
til, at de fortreflige E-
genſkaber, ſom allerede
ſaa anſeeligen yttre ſig hos
Ederſ Kongelige
Hønhed, maa meere
og meere fremſkinne til diſſe
Rigers og Undersaat-

ters Velstand og Lyk-
salighed; I hvilket al-
lerunderdanigste Ønske jeg
indtil min Død henlever

Allernaadigste

Fron-Brinds!

Eders Kongelige

Høyheds

Kiøbenhavn den
I Julii 1756.

allerunderdanigste Diener

Jonas von Wingleben.

Fortale.

Høytærede Gunstige Læser!

Erfarenhed lærer, at man
i Fegte - Kunsten,
saavel som i Riden og
Dantsen, kand naae en temme-
lig Færdighed, endog uden Hielp
af Bøger; thi saadanne Øvelser
grunde sig meest paa den tydelige
Fore-

Forestilling, som Mesteren giver
sin Skolar, og den Model, han
viser ham at eftergiøre; Og uden
saadan mundtlig Underviisning
kand den Beskrivelse, som man
faaer derom i en Bog, kun van-
ffeligen forstaaes, og læres med
Besværlighed. Men derhos kand
og vel ingen nægte med nogen
Søne eller Billighed, at det jo
gør meget til ikke allene at lære,
men endog at faae en tilstrække-
lig og tydelig Grund i slige Kun-
ster, at man, foruden saadan en
mundtlig Underviisning, ogsaa
haber Kunstens Regler skriftlig
forfattede, ved hvilkes Giennem-
læsning man desbedre kand erin-
dre, hvad Mesteren har lært og
foreviist. Af Skolarerne ere no-
gle

gle deels unge, saa at de, forme-
delst deres flygtige Væsen, ikke
have den tilbørlige Altsomhed
til de Regler, som gives dem;
deels, endog af større Alder, af
Naturen saa glemsomme, saa at
de neppe beholde, hvad dem læ-
res, saa længe, som Mesteren
er tilstede, end sige længere; No-
gle forstaae en Læreren ret, og
undsee sig ved at spørge ham om
Aarsagen eller en tydeligere Un-
derretning om de Ting, som de
ikke begribe. Alt dette er Aar-
sag til, at der hos saadanne
indsnige sig nogle visse Fejl,
hvilke ingenlunde bør blive ved-
hængende.

Et sikkert Middel imod saa-
danne Fejl har man derfor af
gode

gode Bøger, i hvilke man idelig
forefinder de Regler, som brave
og i Kunsten erfarne Mænd til
deres Nytte have sammenskre-
vet, ved at igiennemlæse disse gi-
ves Skolarerne Anledning til Ef-
tertanke om hvad dem er bleven
viist, Erindring om hvad de ha-
ve forglempt, tydelig Begreb om
hvad de en have forstaaet, og en
mærkelig Lættelse i at lære hvad
de endnu behøve.

Til den Ende har jeg og fo-
retaget mig, ved Trykken at be-
kiendtgjøre dette Skrift, der inde-
holder en kort, men tillige tydelig
og grundig Underretning om alt
det som hører til den saa kaldede
F e g t e - K u n s t, indbefatter
Regler for alle Stød og Hug,
og

og til des udførligere, Underret-
ning er forsyned med de nødven-
digste og ad vivum tegnede Figurer.
Det er venteligt, at nogle ville
paastaae, at jeg med dette mit
Arbeyde ikke fortiener nogen Tak;
men jeg er derhos forvissed om,
at denne Indvendning ikke bliver
giort mig af retsindige og fornuft-
tige Folk: Da det altsaa bliver
saadanne, som enten af en ube-
sindig Iver over de mange Ulyk-
ker, der reyse sig af Fegte-Kun-
stens skadelige Misbrug, eller
og af en besønderlig Ulyst og uti-
dig Frugtagtighed, dømme ilde
om en Kunst, de ikke for-
staae, og et Skrift, der giver
Underretning om samme, saa
seer enhver lettelig, at saadanne

B

be-

behøve intet Svar, da jeg ellers
gjerne kunde, for at besvare dem,
tage min Tilflugt til det gamle
Ordsprog: *Cuivis Artifici in sua ar-*
te credendum. At Tegte-Kunsten
har sin store Nytte, er ingenlun-
de vanskelig at bevise: Efter
Naturens Lov maa man jo for-
svare sit Liv, Lemmer og Helsen;
Og, naar man uformodentlig
vorder af nogen saaledes over-
faldet, at man ikke kand redde
sig, uden ved at bruge Magt imod
Magt, og forsvare sig paa sam-
me Maade, som man bliver an-
greben; Saa skønner enhver
lettelig, at det da bliver samme
Menneskes Frelse, om han ret til-
gavns forstaaer sin Kunst. Mon
jeg skal troe, at Konger og Tyr-
ster

ster skulde ville tillade Fegte-Me-
stere at undervise i deres Lande,
hvis Kunsten var saa skadelig og
forførist, som den af Vanvittige
udraabes for? Monne de skulde
ville lide saadanne til Hove og
i deres Lande, hvis de ikke ag-
tede dem nyttige i den Henseen-
de, at unge Mennesker, besøn-
derlig af høy Stand, fandt af dem
blive underviste og oplærte i den-
ne Kunst? Og endnu mere: hvor-
for skal denne Kunst foragtes
fremfor de øvrige Adelige Øvel-
ser, hvilke den altid regnes iblandt,
som: Riden, Dandsen, Ringren-
nen o. s. v.?

En af de Marsager, der for-
volde denne ædle Kunst saa liden

en Anseelse, ja ofte saa stor For-
agt, er denne: at her og der ind-
snige sig nogle Vinkel- Fegtere,
som fordriste sig til at give unge
Mennesker Lektioner, da de dog
selv neppe forstaae, hvorledes en
ret Positur skal formeres, eller
vide ret at angribe en Floret.
De, som af saadanne vorde an-
førte, kand snart gjøre sig den
Indbildning, at de allerede have
opnaaet en besønderlig Dygtig-
hed i at fegte; derover fatte de
Mod til at begynde adskillige
Handeler, hvilke dog gemeenli-
gen falde dem selv ud til Spot og
Skade: Og setter Kunsten i
Foragt hos dem, der ikke vide
at gjøre Forskiæl imellem Een,
der forstaar Kunsten tilgavns,
og

og den, der er løben for tiilig
af Skole, eller sluppen for snart
fra Mesteren.

Disse ere de Frugter, som
komme af slig Underviisning, og
opvække Bæmmelse for Kunsten
selv hos dem, der lidet eller intet
forstaae deraf. Det er og sandt,
at et vanartigt Gemyt underti-
den stoler paa sin Færdighed i at
fegte, og af intet eller for en rin-
ge Tings skyld hypper Klammerie,
og derpaa med Hug eller Stif-
heslig tilreeder, eller og reent af-
liber den, der ikke fortiente det;
Men skal slige Uordener forvol-
de Kunsten selv Foragt? Bør saa-

Danne Excesser ikke tilskriver det
vanartige Menneſke, der er ble-
ven oplært i Kunſten ? og ikke
Kunſten ſelv. Viſſelig, derſom
Misbruſen af en Ting ſkulde al-
lene være i Stand til at kunde for-
dømme Tingen ſelv, ſaa blev der
aldrig noget Gøt i Verden til-
bage. Kunſten ſelv er god,
men ſand, ſom alt andet mis-
bruges.

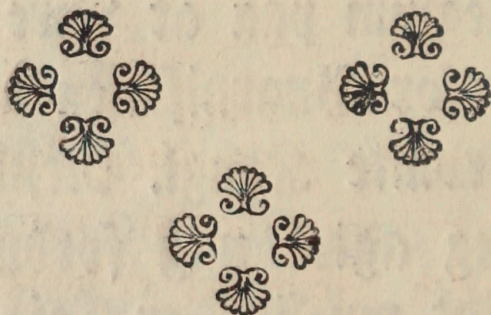
Endelig giber og ingen re-
delig Mand Lektioner i Tegten
til den Ende, at nogen ſkal der-
ved worde opmuntret, til at
yppe Klammerie, langt mindre
til

til at give sig i forsætlig Duel.
Men han meget mere forklarer
Kunstens sande Fordeel, og va-
rer enhver fra at misbruge
den.

Mig fandt det være nok, at,
som jeg i dybeste Underdanighed
bør skionne paa den Raade, som
Hans Kongelige Majestæt
har udviset, i at meddeele mig
Privilegium paa at være Segt-
mester for Guarnisonen i denne
vidtberømte Kongl. Residence,
har jeg agtet mig forbunden,
saa vidt mueligt er, ej allene
ved giørlig Underviisning, men
endog ved skriftlig Underretning

at bringe mine Herrer Skolarer
til den Færdighed, som behøves i
bemeldte Kunst. Og da jeg for-
sikkrer mig, at de, som over-
veie saadant, ikke ville lade sig
mit Arbejde mishage; Saa øns-
ker jeg og, at enhver, som faaer
i Sinde at betiene sig deraf, maae
bruge det til sin sande Nytte.

Far Vel!

CAPUT I.

I.

For det første bør enhver, som sig i den Adelige Fegte-Kunst agter ex fundamento at exercere, at vide en god Lager eller Positur paa den rette Maade at formere, nemlig at han alle Tider fører sin Kaarde-Spidse i en recta Linea efter hans aduersarii Bryst, med en udstrakt Arm, dog ej i ringeste Maader tvungen, men naturel, Spidsen af den høyre Fod lige ud efter Kaarde-Spidsen, det høyre Been i en Perpendicular-Linie, lige op og ned, som det er voxet, det venstre Knæ saa meget bukket, som skee kand, saa at det hele Corporis onus kand hvile derpaa, at man des adroiter med den høyre Fod, saa vel

frem , som tilbage , kand imod sin
Fiende agere , Under-Pivet lidet skræn-
ket , den venstre Skulder saa meget
tilbage , som umeligt skee kand , saa at
den for sin Adversario mesten vorder
gandske invisibilis. Alle Ting maa
gøres gandske naturel , og ikke det rin-
geste tvunget i nogen Maade. Man
legger sig gierne i Qvart , eller og den
halve Terz , saa længe man fægter i
Stødene , og ej bruger Huggene.

2.

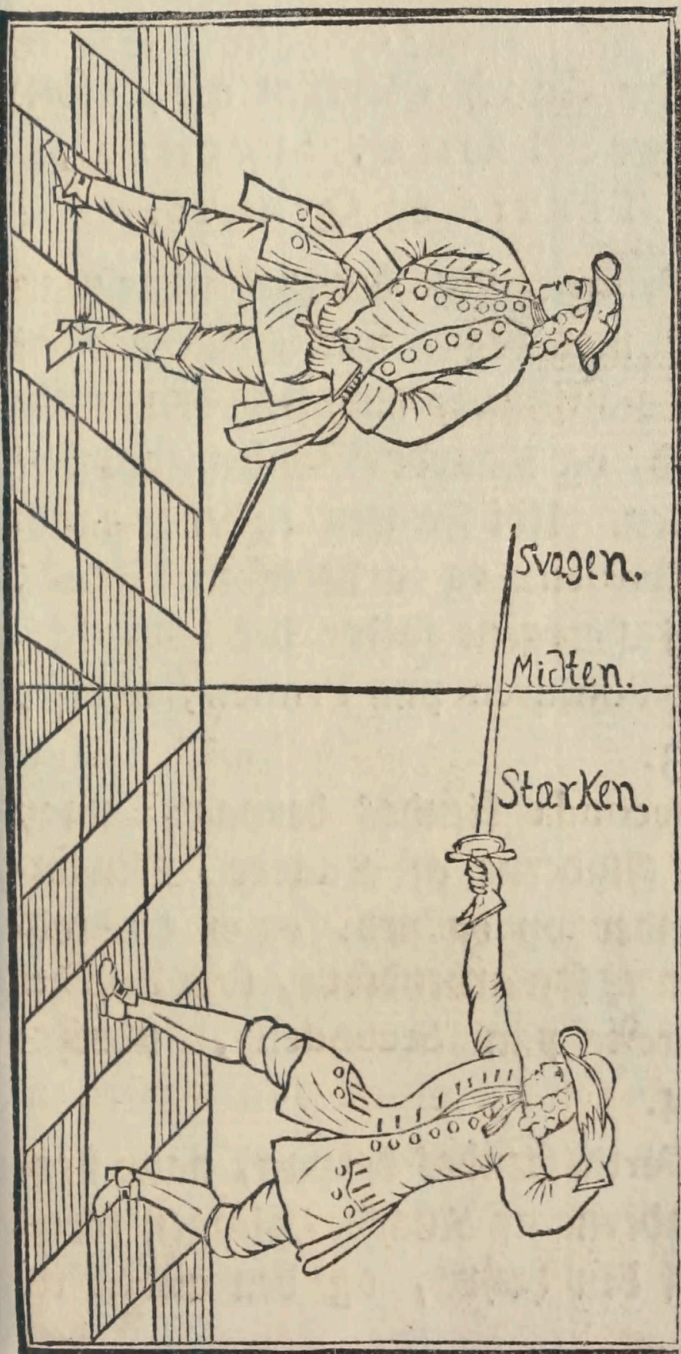
Endeel vil have Kaarde-Klin-
gen i fire Parter inddeeslet , hvilket jeg
og i mange Aar haver brugt , men fin-
der nu efter lang Ovelse , at det er langt
lettere for den Lærende , at man afde-
ler Kaarde-Klingen ikkun i trende Dee-
le , som for Exempel: Fra Fæstet til
Midten , er Stærken ; Fra Midten til
Spidsen er Svagen , og Midten er
og bliver Midten ; som sees af No. 2.

No. 1.

No. 1.
Stillingen, naar man vil udtræffe.

No. 2.
Med afdeelte Skaarde = Slinge.

3. De

3.

De fire Hoved-Stykker ere, som
 følger: PRIMA, SECUNDA,
 TERTIA og QVARTO.

Prima kiendes derpaa, naar man
 legger med begge sine Skærper af
 Kaarde-Klingen, een op og den anden
 ned ad, og Kaarde-Bøhlen gandske i
 Høyden. Udi Fægten er det et gand-
 ske laborieux og arbejdsom Stød,
 men i Huggene falder det langt læt-
 tere. Posituren paa Primen, udviser
 No. 3.

Secunda kiendes derpaa, naar
 begge Fladerne af Kaarde-Klinger-
 ne vender op og ned, og er i Stød-
 Fægten ej saa arbejdsom, som Primen
 Posituren paa Secunden, udviser
 No. 4.

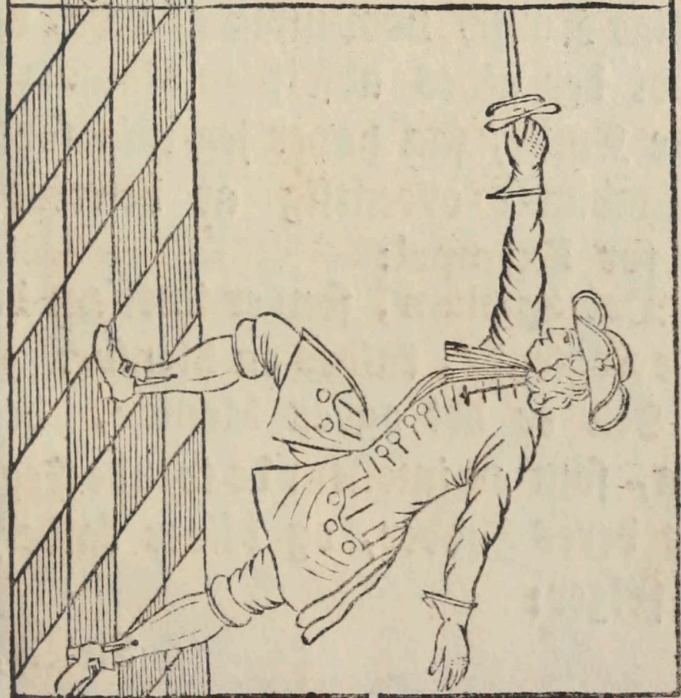
Tertia kiendes derpaa, naar beg-
 ge Fladerne af Kaarde-Klingen føres
 een til den høyre, og den anden til
 den

No. 3. Prim-Støb.

No. 4. Secund-Støb.

den venstre Side; og dens Positur og Udstød sees af No. 5.

Quarto fiendes derpaa, naar man fører den ene Skarpe af sin Kaarde-Klinge til den høyre, og den anden til den venstre Side, og Kaarde-Bøvelen ned ad. Posituren derpaa og Udstødet viiser No. 6.

4.

Hvad en Mensur i Fegten er, bør enhver, som er en Liebhaber af denne Adelige Kunst, nødvendig at vide, og efterdi der gives adskillige Mensurs i denne Kunst, saa haver jeg mig foresat saadanne ordentlig at beskrive, som for Exempel:

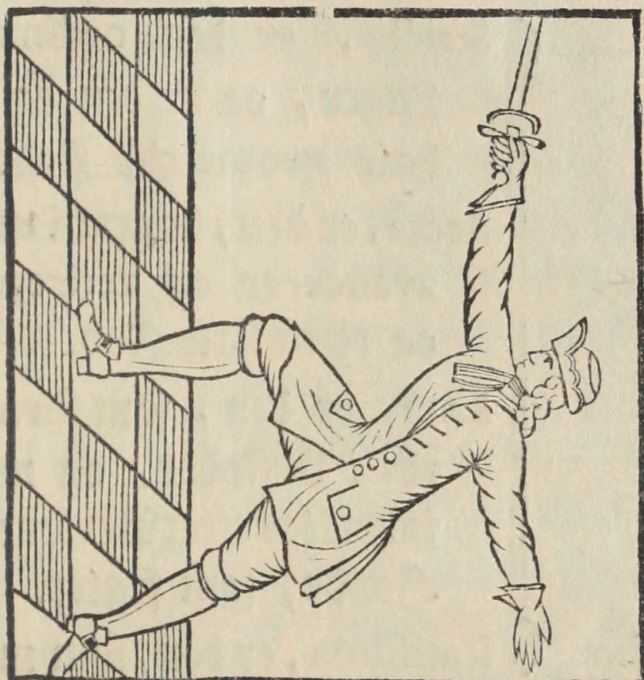
Det Spatium, som er imellem de begge Fegtende, kaldes en Mensur.

Nu er det og en Mensur, det Rum, som er imellem de tvende Fegtende deres Fodder, og bliver kaldet, som følger:

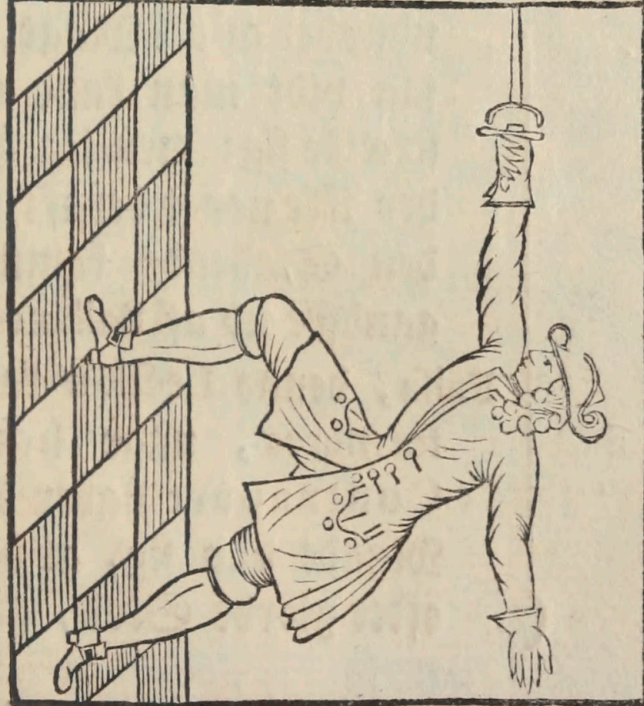
Stricta,

No. 5. Tertz-Stob.

No. 6. Quart-Stob.

(Stricta, er den ordinaire
Lager, og er een og en
halv geometrisk Fod.

Arcta, er den, hvorudi man
avancerer og retirerer,
og er en halv Fod.

Lata, er den, som forme-
res i Udstødet, og maa
indrettes efter Personens
Hønde, som fegter.

Mensura.

(Latissima, er den, som man
udstøder af all Magt, og
jaa vidt man kand ud-
strække sig; men jeg hol-
der ikke noget deraf; thi
den Stødende kommer
gandske ud af Ballancen.

Falsa, denne Lection kand
formeres, naar hans
Contrapart haver den
Maade paa sig, at han
(efter gjorde Stød, gjør
et

Mensura.

(et Spring tilbage, eller
og, naar han bliver atta-
qveret, ej vil holde Fod,
men betiener sig stedse af
en Retirade; Da er det
i denne Adelige Kunst
brugeligt, og tilladt,
at i Steden for at avan-
cere ind imod sin Fiende
med den høyre Fod, da
at bruge den venstre
først, hvilket af en Deel
bliver kaldet, at passere,
og af nogle at caminere,
hvorefter Stødet bliver
fuldbragt, og træffer
gjerne, naar man ikkun
i Attaqven fører Kaar-
de- Spidsen i den rette
Linie.

5.

Førend jeg skrider til at beskrive de ordinaire Lectioner, som paa Fegtboden uddeeles, finder jeg høyst nødvendig, de fremmede Ord eller Tals-Maader, som der bruges, tydelig at demonstrere, hvad de egentlige ere, nemlig: parere, cavere, battere, contra cavere, ricavere, fintere, stren-gere, passere, disarmere, Tempo & Resolution, rumpere, caminere, primere, cavata-parata, circulere, changere, ligere, voltere, Passade paa Volten.

6.

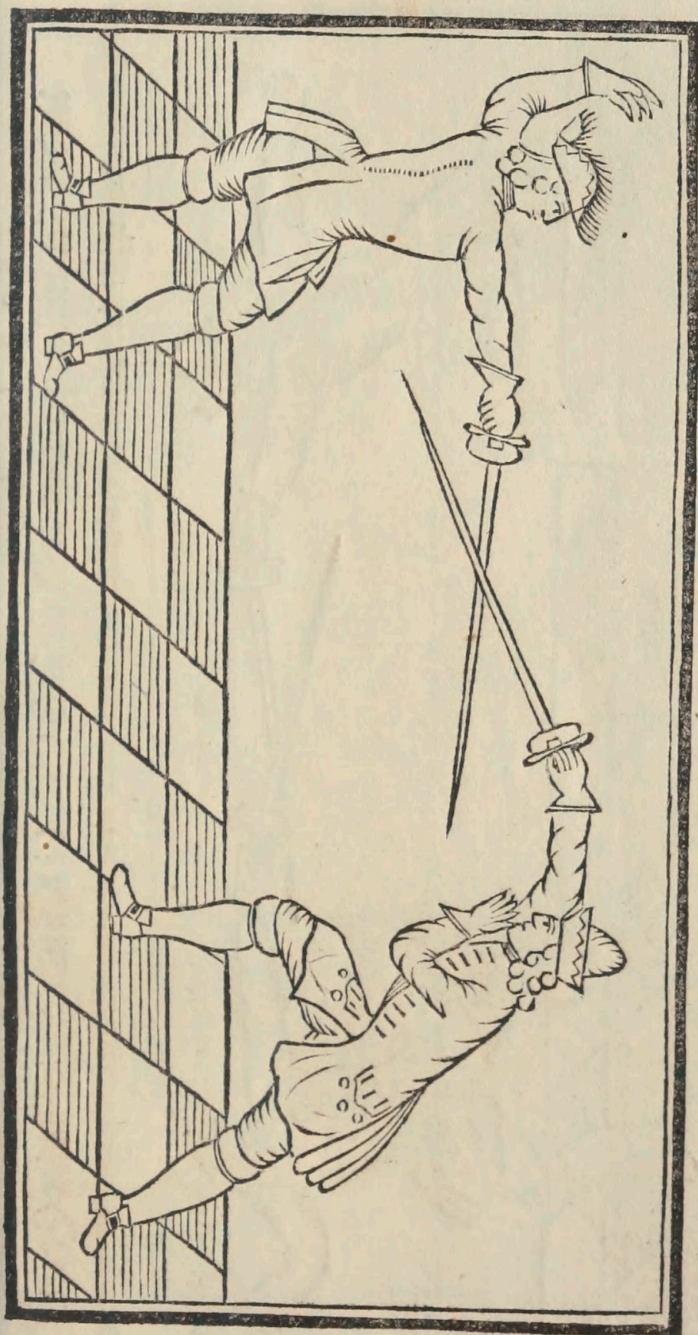
PARERE.

Er een af de fornemmeste Hoved-Poster i den gandske Fegte-Kunst, og skal samme ved Lectionernes Beskrivelse, efter min Methode ikke alleneste tydelig blive beskrevet, men end og af Figurerne No. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13 og 14 her-

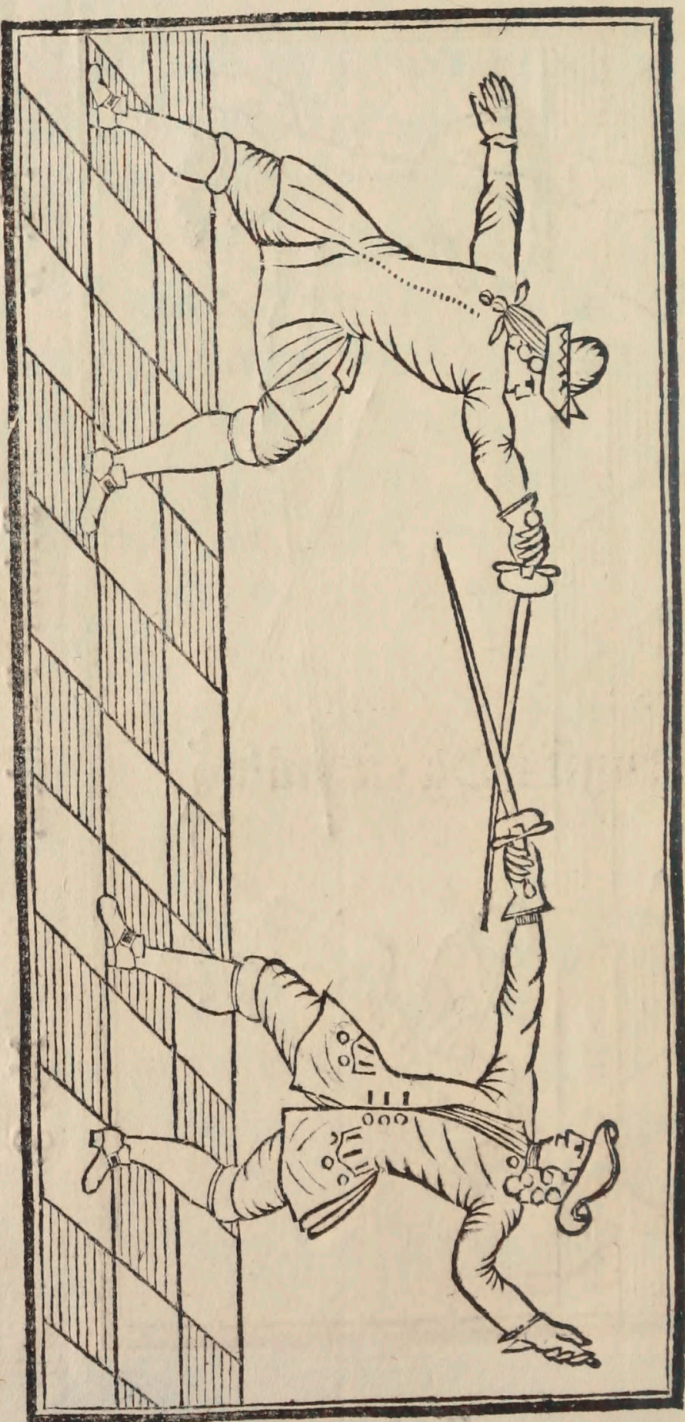
No. 7.

Prima - Paraden.

No. 8.

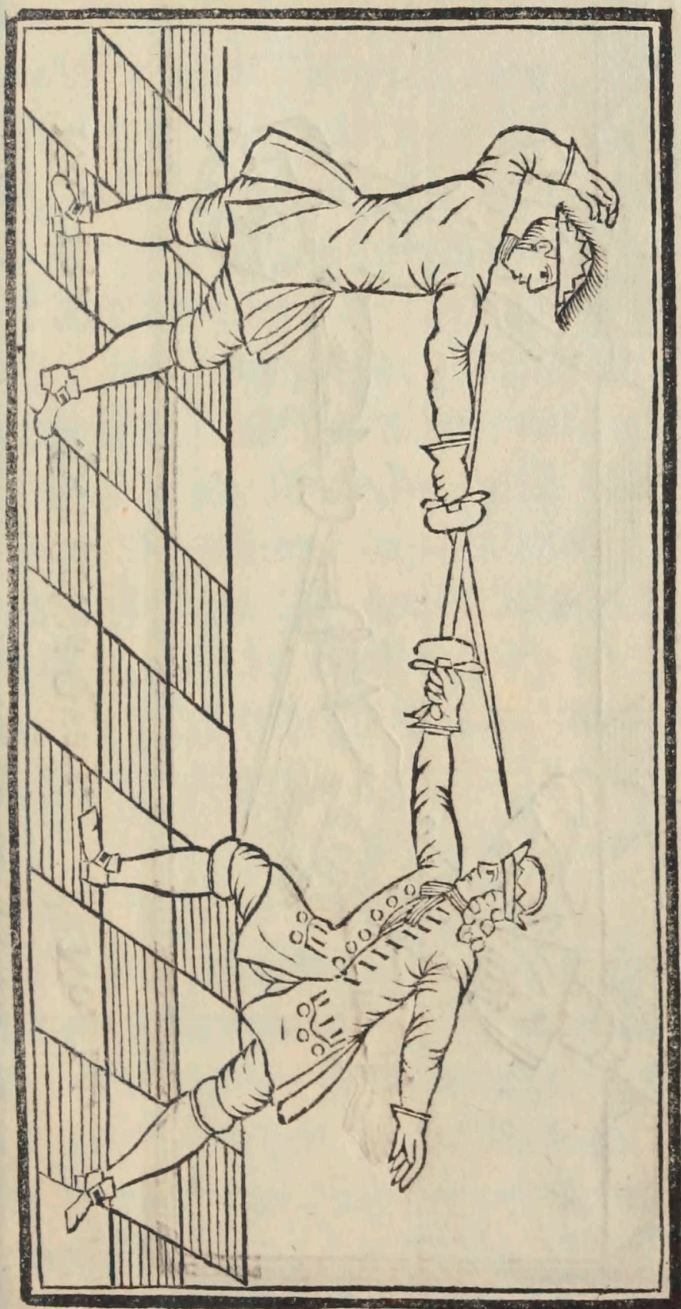
No. 9.
 Under Secunden pareres med en halv Circul i den udbvendige halve Qvart.

No. 11.

See fides Tertia.

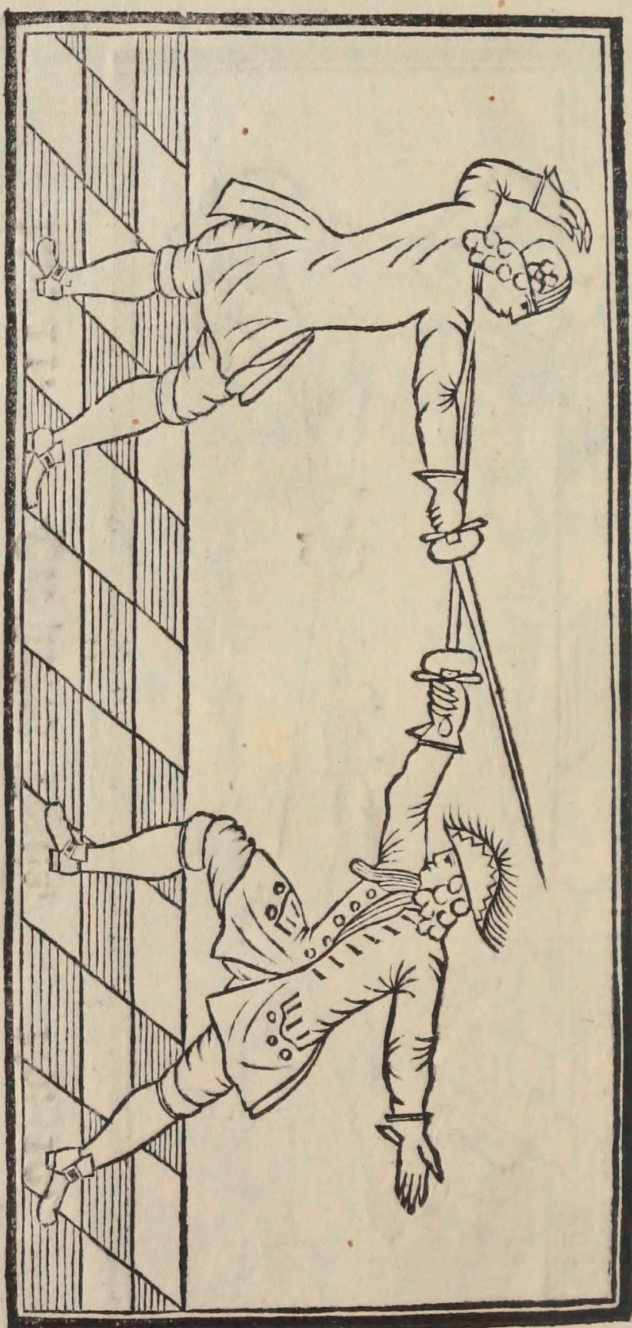
No. 12.

No. 13.

Der fiedes Qvart.

No. 14.

herved viset. Imidlertid maa den Feg-
tende meget vel observere, at han i
alle Parader beholder sin Kaarde-Spid-
se, saa meget som mueligt er, i en lige
Linie efter hans Adversarii Bryst, og
at alle Parader, de maa være indven-
dig, udvendig, over eller under, maa
nødvendig med den indvendige halve
Terz, eller udvendig med den halve
Qvart formeres, og det med en liden
Vinkel med det høyre Haand-Led,
derhos maa en Glissade, og en Presse-
ring paa Fiendens Klinge, ingenlunde
blive forglemt.

7.

CAVERE.

Er egentlig saa meget at sige, som
naar Contraparten agter at vilse stren-
gere den anden hans Klinge, han da i
en Gesvindighed gaaer med sin Kaar-
de-Spidse i en halv Circul under Con-
trapartens Kaarde-Fæste, og logerer

fig paa den anden Side af hans Klinge. Det kaldes og kaldes at cavere, naar man ligger indvendig, og agter at attaqvere sin Fiende udvendig, da man nødvendig maa betiene sig af Cavade.

8.

BATTERE.

Er saa meget at sige, naar Contraparten logerer sig i en fast Lager, saa at den anden ej kand komme ind paa hannem, da gjør han ham et lidet Slag paa hans Klinge, enten mod den ind- eller udvendige Skærpe. (Dette kaldes i Fegte-Kunsten egentlig en Battut) for at bringe ham i Bevægelse.

9.

CONTRA-CAVERE.

Er saa meget som, naar jeg haver giort en Cavade paa min Adversarii-Klinge, han derimod gjør en Contra-

cavade, da for at komme til mit Des-
sin, bliver jeg tvungen til at gjøre en
Contra-Cavade.

IO.

RI-CAVADE.

Er ikke andet, end som naar Con-
traparten continuerer med sine Cava-
der, og den anden gjør det samme,
saa det paa det sidste gierne kan kaldes
en Re-Ri-Cavade.

II.

FINTERE.

Er en forførist og listig Stræg,
hvormed man kand forvirre sin Fiende,
eller og bringe hans Kaarde = Spidsse
ud af Linien, og tvinge ham til at gi-
ve sig blot, at man desto lettere kand
komme til at træffe ham, som for
Exempel: Min Contrapart præsenterer
sig for mig i en bedekt Lager uden paa
min Klinge, da gjør jeg ham indven-
dig efter hans Bryst en Chimata eller

Appel, i det jeg tramper med den høy-
 re Fod; i den Moment, som han gri-
 ber efter min Kaarde-Klinge; betiener
 jeg mig af en Cavade, gaaer med min
 Kaarde-Spidse i en halv Circul under
 hans Kaarde-Fæste, og det saa knap,
 at den halve Circul ikke bliver større
 giort, end som Contrapartens Stif-
 Blade er stor til; fatter hans Klinge
 i den udvendige halve Qvart med en
 Glissade, ligesom jeg agtede at støde
 ham ind over Armen (hvilket jeg efter
 min Methode kalder en Tempo) falder
 ex tempore fra hans Klinge, gjør ham
 en Finte med den høyre Fod lidet fra
 Gulvet ophævet, og støder ham saa
 gesvindt, som skee kand, en reen Qvart
 ind over hans Klinge for Brystet. Al-
 le de Variationer, som ere i Finterne
 brugelige, skal tydeligere i Lections-
 Beskrivelserne blive forestillet.

STRENGERE.

Det kand gøres saa velindvendig
 som udvendig, i det man med sin halve
 Terz med en Force stryger Contrapartens
 Klinge indvendig fra Spidsen og op til
 Fæstet; Ligeledes kand man udvendig
 stryge hans Klinge med den udvendige
 halve Qvart. Det skeer ofte, at Fien-
 den ved saadanne Strengader taber sin
 Kaarde, saa at den falder paa Gulvet,
 hvis ikke, saa kand man dog dermed
 idygtig udmatte ham, saa at han Tid
 efter anden, (naar samme Strengade
 paa den rette og Regel-mæssige Maa-
 de bliver giort) taber sine Kræfter;
 thi man maa meget vel observere,
 naar man agter at ville strengere sin
 Fiendes Klinge, at det da skeer i en
 Linea recta med sin Kaarde-Spidse
 lige efter Fiendens Bryst, en liden
 Vinkel med det høyre Haand-Led,
 og

og ej det ringeste at slangere med sin Kaarde ud til nogen af Siderne; thi det kand, og er ofte passeret, at man derved har tabt sin egen Kaarde, helst naar han skulde fælde sin Fiendes Kaarde-Klinge.

13.

PASSEREN.

Denne Lection maa ingenlunde formeres, saa længe som Contraparten ligger i en sluttet Leyer; men dersom man fik i Sinde at ville giøre en Passade imod sin Fiende, da kand man attackere ham med en Force, saa vel indvendig som udvendig, og præsentere ham en falsk Blottelse; skulle han da hazardere at støde i den ham givne Blottelse, da kand man parere og passere, hvilket udi Lections - Beskrivelserne bedre skal blive demonstreret.

14.

DISARMERE.

Denne Lection maa ligesledes ingensunde gøres imod sin Fiende, saa længe han ligger i en sluttet Lager; men naar man formerker, at han udi Stød eller Contra- Stød haver den Bane, at han af alle Kræfter med en Force udstøder, da kand man kun alleneeste strengere hans Kaarde-Klinge indvendig eller udvendig, og vise ham en Blottelse, da man letteligen kand fange ham, hvilket i det efterfølgende tredie Capitel udførlig ved Lectionernes Beskrivelser skal vises.

15.

TEMPO & RESOLUTION.

Tempo er egentlig saa meget, at tage sin Tid nøye i Agt, hvilket i denne Adelige Kunst er en høy-nødvendig Sag at vide, først at man giver vel Agt paa en Adversarii Motion eller

Be-

Bevægelse, saa vel som paa Kroppen, Haanden, Fødderne og Kaarden; For det andet, at man og vel observerer sine egne Bevægelser; og i det man tænker at attaqvere sin Fiende indvendig eller udvendig, at man da ikke gjør for stor Bevægelse, at Fienden derved faaer Længsighed at støde à Tempo; med et Ord at sige; alt det, som man i Fegte-Kunsten først griber til, det kaldes en Tempo, og det efterfølgende en Resolution; som for Exempel: Jeg søger at attaqvere min Fiende hans Klinge, det er en Tempo; men min Fiende seer alt mit Dessin forud, og støder mig à Tempo, da han tvinger mig til at parere, da er det min Resolution; men skulde han ikke præcavere hans Klinge for min Attaqve, og jeg derefter støder ham, da er det min Resolution.

16.

RUMPERE.

Er egentlig med en Force i en Circul at brække Fiendens Kaarde ud af Haanden; Methoden derpaa, skal ved Lectionernes Beskrivelse vorde viset.

17.

CAMMINEREN.

Er snart det samme som Passeren, indtagen at man fand gjøre dette, maar man agter at angribe sin Fiende, og støde efter ham, da det bruges i Steden for at avancere.

18.

PRIMERE eller PRESSERE.

Er ej andet, end at gjøre et lidet Tryk paa sin Fiendes Klinge, hvilket ved Lections Givelse fand bedre vises, end som her beskrives.

19.

CAVATA PARATA.

Er saa meget, som naar jeg avancerer og attaqverer min Fiende indvendig

dig eller udvendig, og han i den Moment, som jeg agter at gribe hans Kaarde- Klinge, støder mig en Quart eller Terz à Tempo, hvilken jeg parerer, og støder ham igien et Contra-Stød.

20.

CIRCULERE.

Er saa meget, som at formere en Circul med sin Kaarde over Fiendens Kaarde- Spidse, hvorved man saa vel paa Stød, som Hug, kand lædere ham.

21.

CHANGERE.

Kand gøres i Contra- Fegten og Contra- Huggen, i det man sætter den høyre Fod ud til den høyre Side, bringer den venstre saa gesvindt efter, som skee kand, saa at man erlanger sin forrige Positur og Mensur igien, og saaledes enten paa Stød eller Hug kand agere imod sin Fiende.

23.

22.

LINGERE.

Er saa meget, som at bringe sin
 Fiendes Kaarde-Klinge, som han ham
 med en udstrakt Arm præsenterer,
 med en forhængende Secunde udaf Li-
 nie; imidlertid henhører denne Lection
 meest til Hug-Fegten.

23.

VOLTERE.

Denne Lection fand, saa vel i
 Attaqven, som i Contra-Stødene bru-
 ges; men jeg vil ikke synderlig have
 samme Lection recommenderet, jeg
 haver derfor fingeret en Contra - Le-
 ction derpaa, som skal vorde beskrevet
 udi det andet Capitels 58. og 59. Ar-
 ticul, og er desuden at see af No. 15.
 og 16.

24.

AVANCERE.

Er at gaae frem ad, og bruge den høyre Fod først.

25.

RETIRERE.

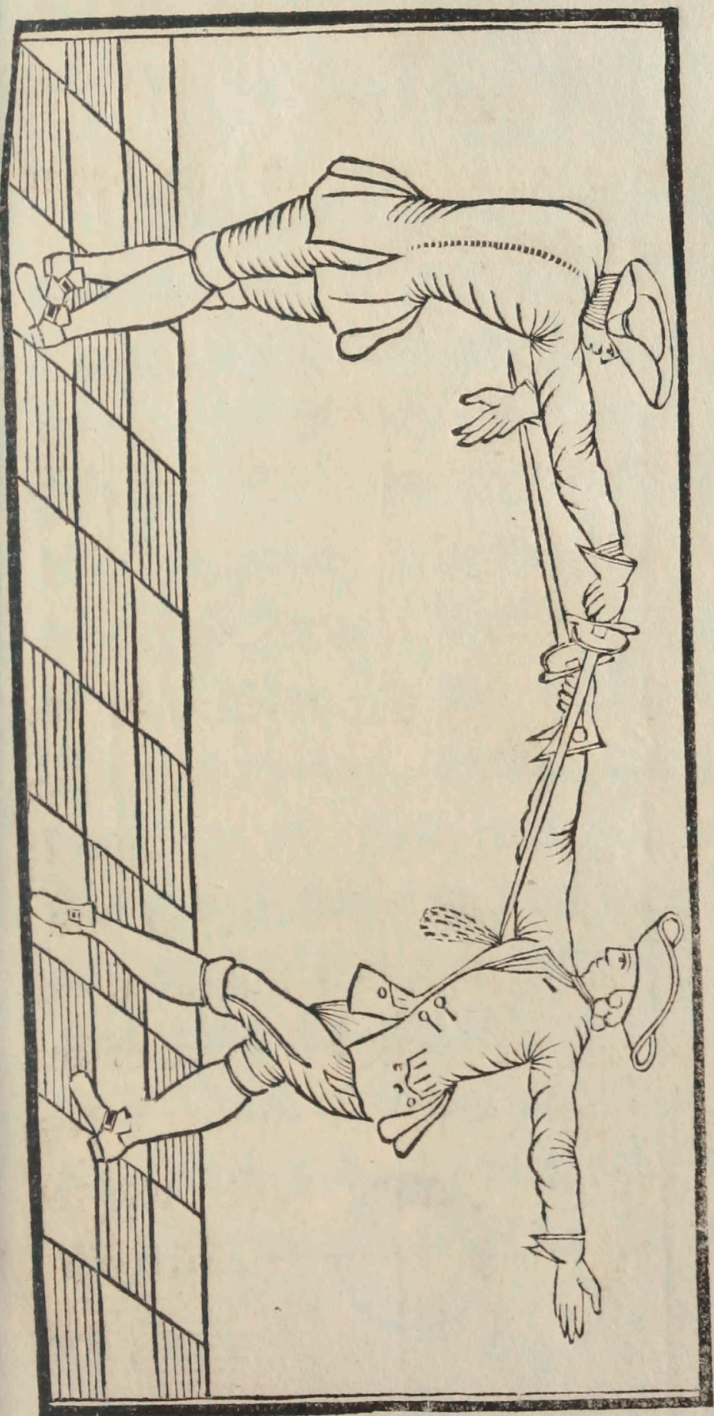
Er at bruge den venstre Fod først, og at gaae tilbage.

26.

Der ere de, som tractere de 2de sidste anførte Lectioner, nemlig: avancere og retirere, for en Bagatel; men jeg, for min Part, anseer dem, som de, der ere høy-nødvendig at vide; thi den, som ikke er Maitre af sine Been, kand ey udrette meget i Fegten. Af den Raison haver jeg for nogen Tid siden fingeret en Methode,

paa

No. 15. Volteren paa Passaden. No. 16.

paa den letteste Maade at avancere og retirere, som for Exempel:

Naar man agter at avancere, da maa man uformerkt lette Spidsen af den høyre Fod lidet udi Høyden, og bringe i An-Marchen den venstre saa gesvindt efter, som skee kand, ind i Mensura Arcta, dog saa, at den ey rører ved Jorden, førend den bliver en halv Skoe fra den høyre nedfat. Vil man retirere, da maa man, som brugeligt er, først lette den venstre Fod fra Gulvet, og i det man setter den tilbage, skal man lette den høyre Hæl lidet fra Gulvet, og skuber det heele Corpus tilbage paa Ballen af den høyre Fod, da man ved det samme ofte præcaverer Skin-Beenet for

et Hug; saa bør og ingen Fod enten
 frem eller tilbage at slæbe paa Gulvet;
 thi det er en hæsselig Vane, og kand
 man i en Rencontre derved komme ilde
 afsted, hvilket jeg med flere til mig
 ofte haver seet.

27.

Hvorledes man paa en sikker Maade
 kand angribe sin Siende, skal nog-
 le Regler derom blive viset.

Først og for alle Ting maa bru-
 ges en god Forsigtighed, i det man ag-
 ter at attraquere sin Fiende, paa det
 man ey selv bekommer det Stød eller
 Hug, som man havde sin Contrapart
 tiltænkt, da ere Dynene det beste Mid-
 del, som dertil kand bruges, i det man
 gandske nøye observerer de Bending-
 ger,

ger, som hans Adversarius gjør med
det høyre Haand-Led.

28.

For det andet, er det høyst nødvendig at kiende saa vel sin egen, som Fiendens Blottelse, og ere saadanne Blottelser gemeenlig fire: den første er uden til over Armen, den anden er indvendig efter Livet, den tredie er udvendig under Klingen, og den fjerde viser sig, naar man agter at angribe Fiendens Svage med sin Stærke, da præsenterer sig absolut en Vinkel. Disse ere saa de fire Blottelser; thi udi Stød-Fegten bliver en regarderet paa Armens eller Fodens Blottelse.

29.

For det tredie, er det lige saa nødvendig, som nyttig, at man vel ob-

serverer, om Contra-Parten fører sin
 Raarde høyt eller lavt i hans Action,
 saa og, om han agerer med en krum
 eller stiv Arm; item, om han ligger
 stille i hans Lager, eller og gaaer ind
 imod ham med en Furie, og bruger
 baade Stød og Hug i hans Attaqve.

30.

For det fjerde, maa man paa be-
 ste Maade lade sig være recommende-
 ret, at naar man agter at attaqvere
 sin Fiende, det da skeer med Svagen
 af sin Klinge, og gesvindt giøre en li-
 den Glissade, for at bemægtige sig Fien-
 dens Svage med sin Stærke; thi sø-
 ger man Fiendens Svage med sin
 Stærke à Principio, da guaranderer jeg
 en for, at han jo betiener sig af en Ca-
 vade, og læderer den Søgende à Tem-
 po paa den anden Side af Klingen.

31.

31.

For det femte, er det en raadelig
 at støde ind i Contra-Partens givne
 Blottelse; men probere først med et
 halv Stød, og dersom han det da ikke
 skulde parere, fandt man gierne hazard-
 dere efter en liden Cavade, gesvindt
 at støde ind i hans Blottelse; skulde
 han parere, efter at det halve Stød
 er formeret, da betiener man sig af en
 Cavade, enten indvendig eller udven-
 dig, ligesom den første Blottelse af
 Fienden haver ladet sig til Synne, fat-
 ter hans Klinge udi Midten, gjør en
 Finte, og fuldfører Stødet.

32.

For det siette, maa man meget
 vel observere, at man i Contra-Feg-
 ten ikke gjør for stor Bevægelse, en-

ten med Kaarden eller Kroppen; men alle Tider stræber derefter, at Kaarde-Spidsen føres i alle Actioner i en lige Linie efter Fiendens Bryst, det maa være defensive eller offensive.

33.

- For det syvende, haver man i Ud-stødene meget vel at observere Fiendens Kaarde-Spidse, at den i Puncto Finali saa vidt, som gierligt er, vorder bragt fra Livet, Over-Livet bringer man for over, saa vidt, som skee kand, Under-Livet gandske tilbage retraheret; det venstre Kne gandske stiv, det høyre Kne føres et eller to geometriske Tall over Spidsen af den høyre Fod, og Hovedet i alle Sted, de maa gøres over, under, indøendig eller udvendig, bag ved sin Stik-Blade vel

For det ottende; omendskiønt det
 er alle Tider bedre at angribe sin
 Fiende først, end som at ligge og ven-
 te efter hans Attaqve, saa ere der dog
 nogle, som saadant contradicere med
 den Raison, at man sætter sig dermed
 i Fare; men det skeer dog undertiden
 at deraf bliver en høyst nødvendig
 Sag, helst naar man faaer at bestille
 med en ivrig og ubesindig Fiende, da
 man sætter sig ferm en Positur, og gi-
 ver nye Agt paa Fiendens Action,
 hvad han haver i Sinde; thi saadant
 et furieux Menneske og brutelle Gemyt
 lader somme Tider alt for tiilig see
 hans forehavende Intention, hvorefter
 man fand vide sig at regulere.

For det niende; Nu er Qvæstio,
 hvorledes man skal forholde sig, naar
 man af saadant et brutel Menneske,
 som oven er meldet, bliver attaqveret,
 saa snart man formerker, at saadan
 en Dove-Hals og ubesindigt Menneske
 saa dumdriftig gaaer derpaa løs, fand
 man ikke gjøre bedre, end at betiene
 sig af en Retirade, og derhos en Cava-
 de, og det alle Tider saaledes, at man
 stræber at belegge hans Kaarde-Klin-
 ge, for at holde hans Kaarde-Spidse
 fra Livet. 'Man maa for saadan en
 Dove-Hals ikke over to eller tre gan-
 ge retirere; thi ellers voxer hans uti-
 dige Courage derved, men give vel
 Agt paa hans Motion, og i den Mo-
 ment, som han agter at avancere og
 atta-

attaqvere, at man da med største Ge-
 svindighed contra marcherer lige ind
 imod ham, gjør en Cavade, og beleg-
 ger hans Klinge saa fast, at Kaarde-
 Spidsen holdes ham lige for Livet,
 hvorover Fienden bliver consterneret,
 og kommer ud af hans Lager, da en-
 hver honet Fegtere lader see, hvorse-
 des saadan en Brutelist skal tracteres.

36.

For det tiende, er det nødvendig
 at vide, for den, som er en Elskere af
 denne Adelige Kunst, og vil af Grun-
 den forstaae den, hvad egentlig Offen-
 sive- og Defensiv- Fegten er? da sva-
 res derpaa: at Offensive- Fegten er
 dette, at man med all Forsigtighed
 angriber sin Fiende, og søger at læde-
 re ham, dog derhos meget vel obser-
 verer,

verer, at conserve sit eget Liv, hvilket i denne Kunst er en ringe Ting, at legge sig efter, og bør den, som saadant klogt og forstandigt kand udrette, for en berømmelig og dygtig Fegtere at agtes. Der ere mange, som ere Liebhabere af, at agere offensive; men de bruge en den rette Methode i deres Action; thi de gaae saadumdriftige derpaa løs, uden at bruge ringeste Forsigtighed, hvilket ikke kand henregnes til Fegte-Kunsten; men ansees for grove Bønder-Stræger, som lidet eller intet af Fegten har lært, hvorimod et honet Homme in hoc passu sig gandske anderledes veed at comportere.

37.

For det ellefte: da jeg nu haver
 beskrevet

beskrevet, hvad egentlig Offensive Feg-
ten er, og hvorledes samme Lection
bør ordentlig at gøres, saa vil jeg li-
geledes berette, hvad Defensive - Feg-
ten er, og hvorledes den paa den rette
Maade skal ageres, som for Exempel:
Naar man af sin Contra - Part bliver
angrebet, og man falder paa de Tan-
ker, ingenlunde at ville lædere ham,
men dog sig selv paa beste Maade at
defendere, da sætter man sig ferm i en
Bedækt Positur, og med all Koldsindig-
hed nøye observerer Fiendens Bevæ-
gelse, paa det man ved Parader, Ca-
vader, eller Contra-Tempo kunde ret
ud-speculere sin Fiendes Intention. I
midlertid er det ingensteds forbuden,
naar man paa saa honet en Maade
tracterer sin Fiende; men gandske gier-
ne

ne permitteret , om man skulde finde en beqvem Læylighed til at disarmere ham, eller og med at battere, ligere eller strengere hans Kaarde - Klinge, saa vel indvendig, som udvendig, for at betage ham Kræfterne ic. Dette kand kaldes defensive at fegte.

38.

For det tolvte, er det en Qvæstio, om det er bedre, at ligge udi Contra-Fegten med en udstrakt Arm, eller med en krum? da ere der de, som holder det for det beste, at ligge med en udstrakt Arm og Klinge tillige; saadant er en at foragte, naar den Fegtende er capabel at continuere i samme Lager. Min Methode er paa efterfølgende Maade: den høyre Albue skal holdes, saa meget, som mueligt gøres

res kand, til den venstre Side; fra
 Albuen og til Kaarde - Spidsen maa
 være en Linea recta. Der ere de, som
 føre deres Kaarde saaledes, at der er
 fra den høyre Skulder indtil Spidsen
 een Linie; sandt er det, at Kaarde-
 spidsen er da ikke langt fra Fiendens Liv;
 men i saadan Lager haver man ingen
 Force, og kand lettelig batteres, linge-
 res eller strengeres. Derimod holder
 jeg af en nedrig Lager, og Kaarden
 hverken for høyt eller for lavt, saa at
 man magelig kand komme til at pare-
 re, cavere, &c,

39.

For det trettende, vil jeg beskri-
 ve, hvad man i Contra-Fegten har at
 gjøre, naar man finder sin Fiende for
 sig liggende i en bedækt Lager, og det

uden

uden ringeste Motion; naar saadant
 skulle hœende sig, da maa man ikke alt
 for gesvindt overtile sig med at attra-
 qvere saadan en Fiende, men med nøje
 Agtsomhed nærmee sig til hans Klinge,
 for at observere, hvor hans Intention
 ret hensigter. Skulde han forandre
 sin Lager, eller give den ringeste Blot-
 telse, da kand man gandske sikker stø-
 de ind efter ham, og forfølge ham med
 enkelte og dobbelte Finter, indtil man
 faaer ham ud af Lageren, da er det
 en let Kunst, at bringe ham Stød an.

40.

For det fiortende, maa den, som
 udi Contra-Fegten agter secür at feg-
 te, alle Tider være betænkt paa, saa
 ofte han formerer et Stød efter sin
 Fiende, det maa have Navn, hvor-
 dan

dan det vil, han da sikker maa vente
 sig et Efter- eller Contra-Stød af ham-
 igien, hvorfor ingen Stød maa gis-
 res i Contra-Fegten, førend man ha-
 ver vel betænkt sig paa en Contra-Pa-
 rade eller Cavade.

41.

For det femtende, er det nødven-
 digt for enhver Liebhaber af denne no-
 ble Kunst, at vide, hvor mange Para-
 der egentlig derudi findes, og hvil-
 ke deraf der ere de beste og nyttigste,
 til at defendere sig med imod sin Fien-
 de; der ere adskillige, og skal da ved
 ethvert Stød, som i det andet Capitel
 bliver beskrevet, til all Fornøjelse
 blive demonstrerede.

42.

For det sextende, bliver her et
 E 2 Spørgs-

Spørgsmaal forestillet, paa hvad Fundament denne adelige Kunst virkelig grundes? da svares dertil: at den haver sin Oprindelse af Mathesi og Geometrien, formedelst de Linier, Vinkler og Circuler, som udi denne Kunst snart ved enhver Lection forekommer.

43.

For det syttende:

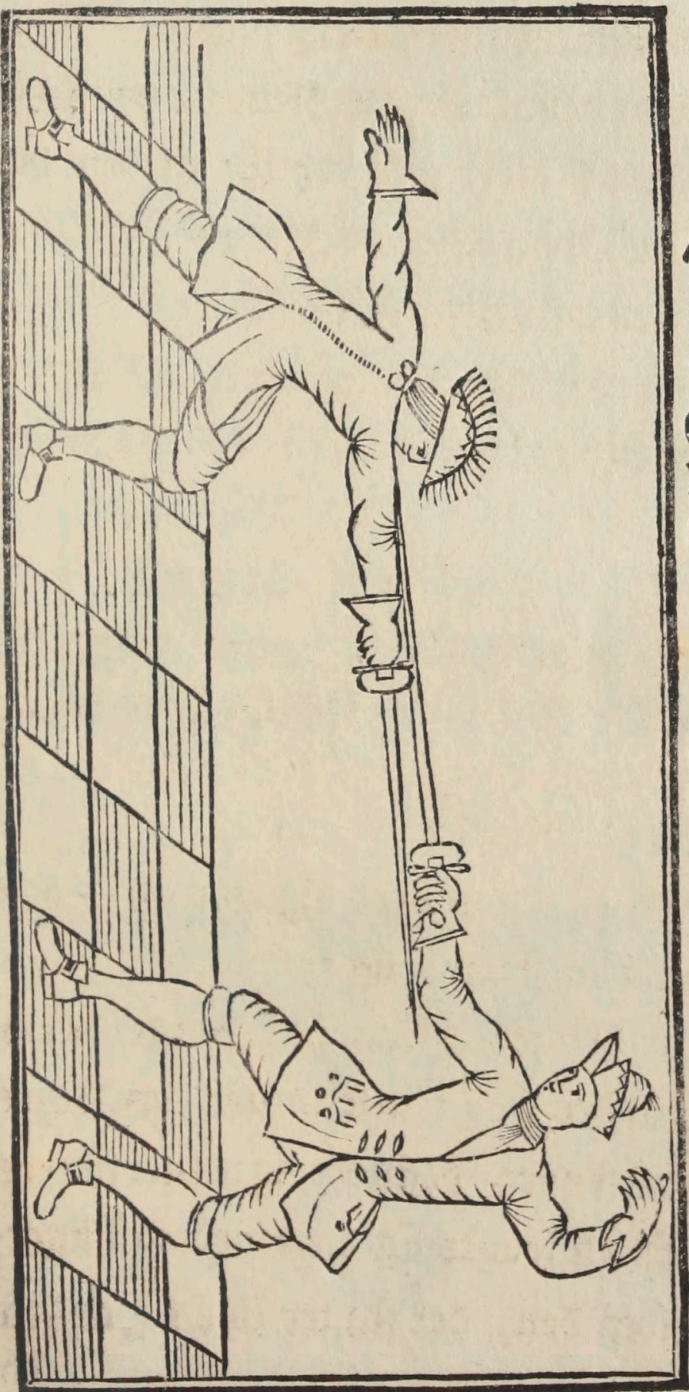
Hvad er at holde af den Maneer, at bukke Under-Livet i Posituren, og føre sin Kaarde lavt, som No. 17. og 18. udviser.

Den, som veed sig udi alle Lære-Regler at skikke, og forstaaer sig paa, ret at bruge sin Kaarde, Arme, Krop og Fodder, og i alle Linier og Vinkler er vel øvet, befinder sig meget sikrere, naar han legger sig i en nedrig Lager, end som den, der staaer lige i Hønden;

thi

No. 17.
Quart-Étob.

No. 18.
Den ordinaire Fager.

00000

00000

00000

thi han kand umuelig være saa gesvint,
 eller saa mægtig af hans Ledemoder,
 som den, der ligger lavt udi Lageren;
 desforuden giver han en heller saa stor
 Blottelse, og bruger i alle hans Actio-
 ner ikkun en liden Bevægelse, og der-
 ved er capabel indvendig og udvendig,
 ligesom han seer Leylighed til, at passere
 sin Fiende; ja, han kand langt lette-
 re lingere, strengere, disarmere ham &c.
 end som den, der ligger udi den høye
 Lager.

CAPUT II.

I.

Saasom jeg udi forrige Capitel ha-
 ver vist de fire Hoved Stød, som
 ere: PRIMA, SECUNDA, TER-
 TIA og QVARTA, saa og, hvor-
 ved man ethvert Stød kand kien-
 de, saa vil jeg ey saadant igien re-
 petere; men alleeneste beskrive et-
 hvert af disse Hoved Stød, hvor-
 ledes, og paa hvad Maade, de i
 Særdeeleshed udstødes og aspare-
 res, som for Exempel:

2.

Prima, er udi Fegten, som tilforn er
 meldet, et laborieux og arbejd som
 Stød, som ikke gierne stødes i Fegten
 men er gandske god og brugbar i Hug-
gene;

gene; jeg vil dog beskrive dens ordinai-
 re Maade i Stødene, hvilket skeer med
 en gandske høy Haand, Armen og Al-
 buen gandske omdrejet; Ja, somme
 støder den med den venstre Haand snart
 ved Gulvet. Jeg har seet nogle, der
 have i Udstødet bukket sig saa vidt, at-
 de have grebet deres venstre Fod
 med den venstre Haand. Saa meget
 om Prima-Stødet.

3.

Secunda stødes, enten det er over
 eller under, med den høyre Haand saa
 vidt i Høyden, at Kaarde-Knappen
 kommer i Udstødet at ligge i en lige Li-
 nie efter det høyre Øye. Der ere og
 de Fegtere, som bruge i Udstødet af Se-
 cunden, at bringe den venstre Haand

 5
frem

frem under Kaarde - Klingen , hvilket jeg lader staae ved sit Boerdie.

4.

Tertia stødes , saa vel under , som over , og kommer da Kaarde-Knappen i Udstødet at ligge udi en lige Linie efter den Fegtendes Kaarde - Gehæng ; saa maa og nøye observeres , at i Puncto Finali af alle Tertzer , bliver en liden Vinkel , som en halv Secunda , formeret , og aldrig i noget Tertz - Stød at forlade Fiendens Klinge , ellers kand man vente sig et Contra-Stød saa vis , som man det alt havde.

5.

Quarta bliver alle Tiider , (hvad Liv - Stødene angaaer) med en høy Haand udstødt , saa at Kaarde-Knappen kommer til at ligge i een Linie efter

ter

ter det venstre Dye ; dog maa ved Qvar-
 tens Udstød , det maa være over eller
 under Armen , bag ved Klingen , eller
 indvendig efter Brystet , alle Tider
 findes en liden Vinkel med det forreste
 Haand-Led , for at conservere sin Krop ,
 om Fienden i Udstødet skulde holde for ,
 eller og støde tillige med .

6.

For saa vidt ere de fire Hoved Stød
 beskrevne , hvorledes deres Udstød
 bør at formeres , nu maa og vises ,
 hvorledes et hvert Stød i Særde-
 leshed skal pareres , som for Exem-
 pel : No. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. og
 26. udviser .

Naar Prima bliver stødt over Ar-
 men , da bør den med den halve Skar-
 pe af den udvendige Qvart at pareres ,
 stødes

stødes den under, da lader man den afløbe med den udvendige halve Skarpe i Qvart.

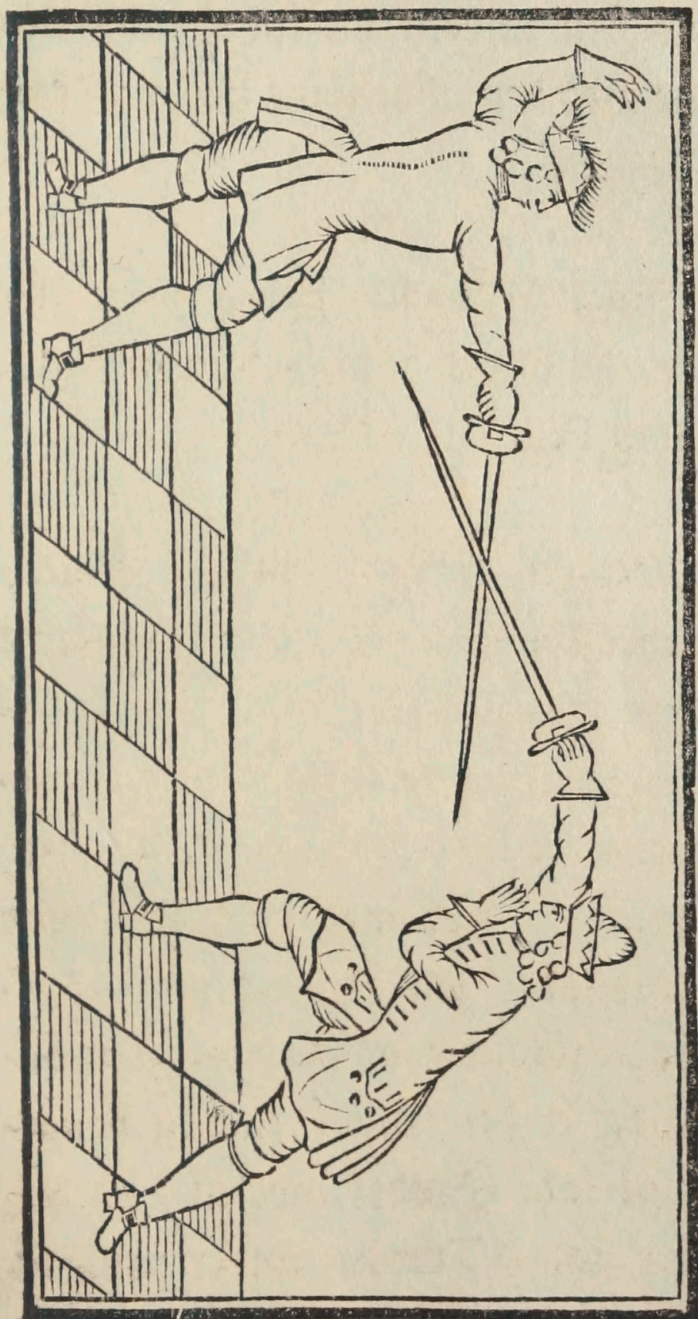
7.

Naar Secunden stødes over eller under, da bliver den paa samme Maade, som Primen, afpareret.

8.

Der som Tertia stødes over Armen, da bliver den med den udvendige halve Skarpe i Qvart pareret med en Glissade, og en liden Pressering paa Contrapartens Kaarde-Klinge; skulde Fjenden samme Stød med en fuld Force ville indstøde, saa at man paa Kræfter skulde manqvære, saadant at afparere, da er det tilladt saa og brugeligt, at lade Stødet løbe af i en Secunda; stødes Tertzen under ind, da
 bliver

No. 19. Contra-Paraden paa Prima-Étøb. No. 20.

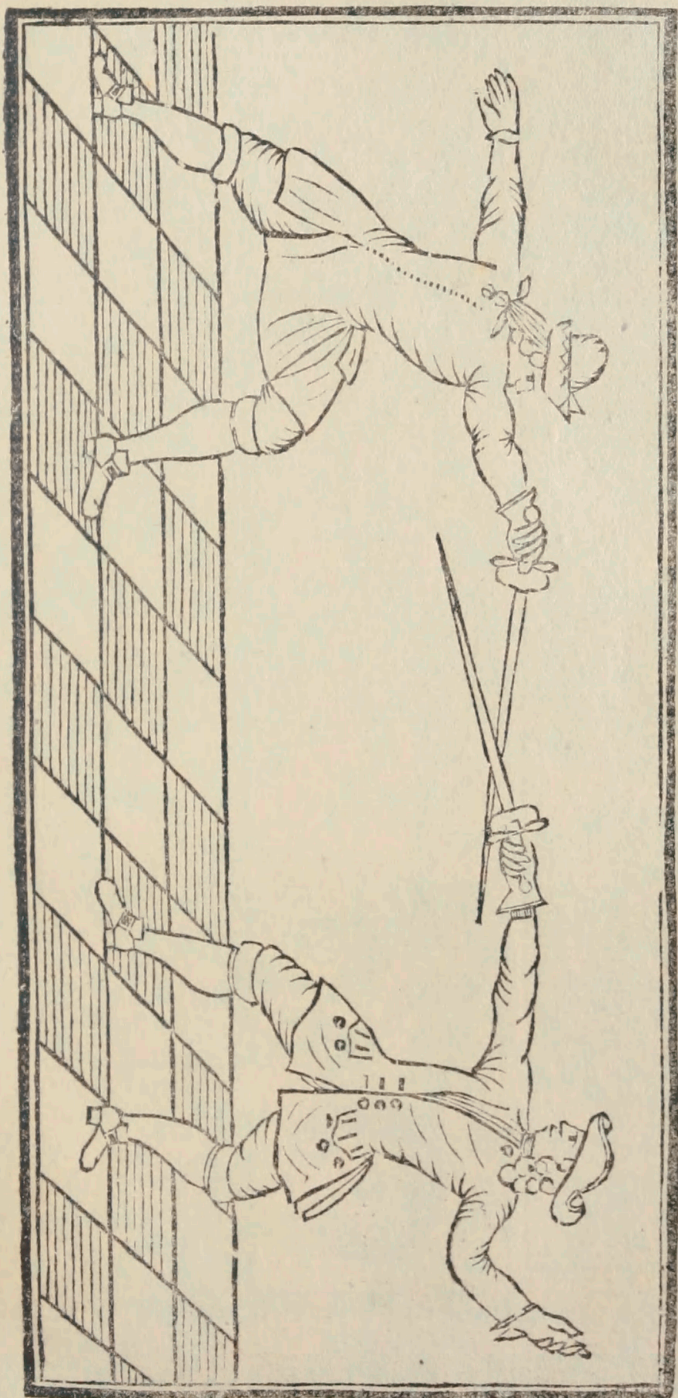
171

171

CONF. BIBLIOTHECA REGIA. 171

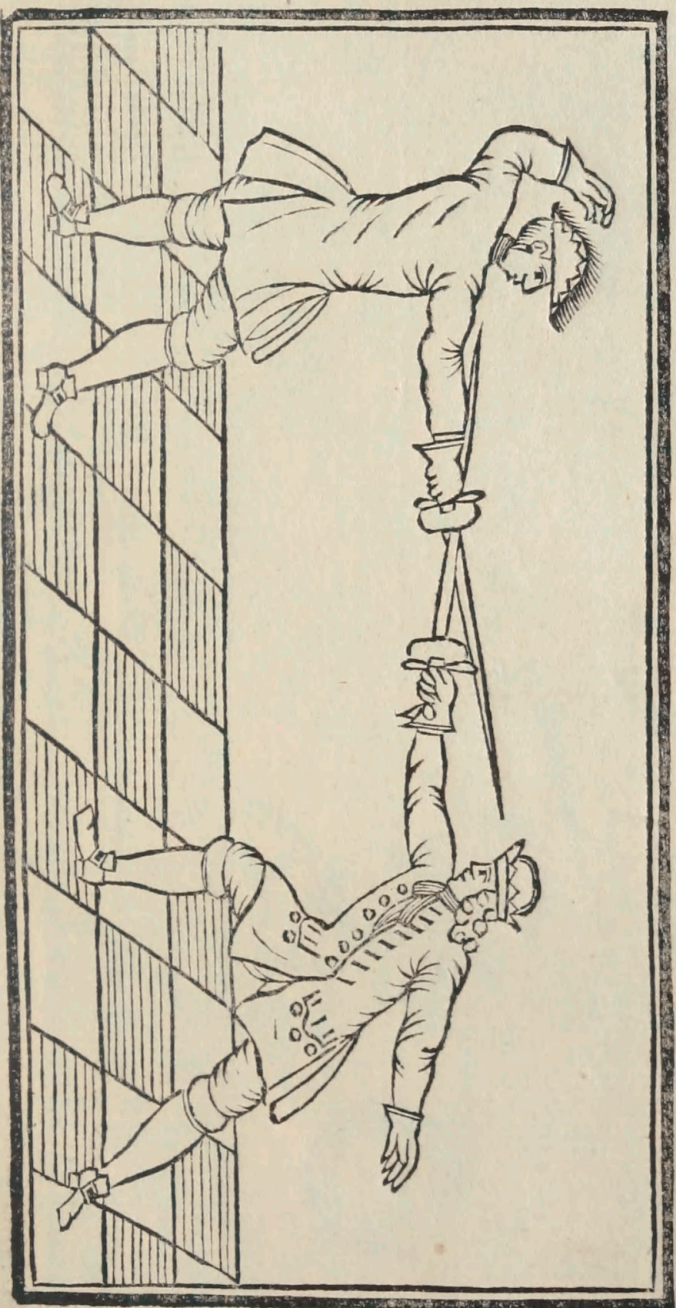

No. 21. Contra-Paraden paa Secunde-Øtøb. No. 22.

No. 23. Contra-Paraden paa Tertz-Støb. No. 24.

33) 13 (33

No. 33

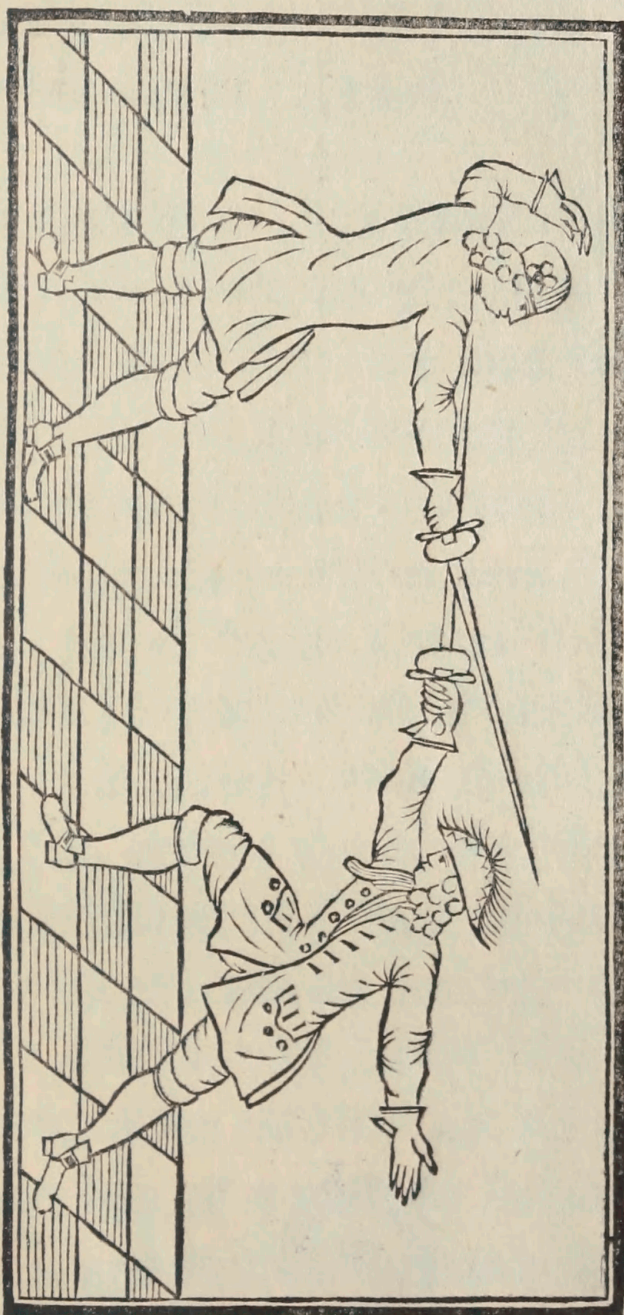
Comes Paterfamilias et Filius

No. 33

33

No. 25.
Contra-Paraden paa Qvart-Strøb.

No. 26.

33 23 0 33

33 23 0 33
BIBLIOTHECA REGIA
HAPNENSIS

33 23

bliver den, ligesom ved Primen og Secunden er viset, pareret.

9.

Den Qvart, som stødes over Armen, bliver med den udvendige halve Skarpe af-pareret; dog maa der vel observeres, at man betiener sig af en Glissade langs ind paa Fiendens Kaarde-Klinge, og derved en liden Presse-
ren, for at bringe Contra-Bartens Kaarde = Spidse vel ud af Linien, og den, som parerer, maa absolut mage det saa, at hans Kaarde = Spidse i Paraden kommer til at ligge lige for Fiendens Bryst, paa det han desto lettere kand anbringe sin Fiende et Contra-Stød. Man maa vel tage sig i Agt, naar man af sin Fiende bliver stødt Qvart over Armen, at man da ikke pa-

rerer for tiilig, (hvilkken Bane jeg ha-
ver kiendt mange Fegtere at have havt)
thi da er man gandske vist indvendig
paa Brystet af Fienden læderet.

IO.

Dersom Qvarten skulle blive stødt
indvendig efter Livet, da bør den, ef-
ter min Methode, med den indvendige
halve Tertz pareres, i det man gjør en
liden Bending med det høyre Haand-
Led, af Quart i den halve Tertz, man
gør i samme Parade en Glissering, og
præsenterer sin Kaarde- Spidsen lige ef-
ter sin Fiendes Bryst. Her maa in-
genlunde forglemmes, at man i Para-
den formierer med det høyre Haand-
Led en formidabel Vinkel.

II.

Hermed ere alle Paraderne, efter min
Metho-

Methode, saa vidt beskrevne, nu
 maa nødvendig og berettes, hvad
 for Contra-Stød paa enhver Pa-
 rade i Særdeleshed i Contra-Seg-
 ten bør at stødes, hvilket maa or-
 dentlig efter Kaarde-Klingens Af-
 deeling formeres, som for Exem-
 pel:

Min Contra-Part haver stødt mig
 en Qvart indvendig efter Livet, samme
 haver jeg med min halve Tertia pare-
 ret, og i Paraden træffet hans Svage
 af Klingen med min Stærke, da for-
 merer jeg mit Contra-Stød paa sam-
 me Side, som Paraden er giort, i det
 at jeg gjør en liden Bending med det
 høyre Haand-Led af den halve Tertz,
 og borer ham saa fast ved hans Klinge,

som mueligt skee kand, den reene Quart ind paa hans Bryst i Contra-Stødet.

Skulle det hændte sig i Paraden, at jeg træffer min Fiendes Stærke med min Svage, da gjør jeg efter Paraden en halv Circul under hans Kaarde-Fæste med min Kaarde-Spidse, og støder ham en reen Quart Digagé over hans Arm ind efter Brystet.

Skulle det passere, som dog ofte skeer, at jeg i Paraden fik fat paa min Fiendes Midte af hans Kaarde-Klinge, med min Midte, da bør man ey at støde, førend man haver finteret, og da at fuldføre sit Contra Stød.

12.

De sædvanlige Lectioner, som paa min Segte-Skole bliver viset, haver jeg mig foresat, til Nytte og Erindring

Dring

dring for de Herrer Skolarer, som jeg endnu haver, ligeledes for de, jeg haver havt den Ære at informere, tydelig at demonstrere, som for Exempel:

Ligger Contra-Parten udvendig i Lageren, da kand man avancere og cavere, indvendig gliffere hans Kaarde-Klinge i den halve Tertz, saa at Kaarde-Spidfen præsenteres accurat paa det Sted af Fiendens Corpus, som man agter at træffe ham, changere med det forreste Haand-Led af den halve Tertz, og støde ham ved en bunden Klinge den reene Quart ind efter hans høyre Bryst. Man maa meget vel observere, at man udi Attaqven, som gjøres med en Gliffade, erlanger Fiendens Svage med sin Stærke.

13.

Dersom Contra - Barten logerer
 sig indvendig paa Klingen, da maa man
 avancere og cavere, udvendig glissere
 langs hans Kaarde-Klinge, og føre sin
 Spids lige frem, som man agtede at
 støde en halv Qvart, changere med det
 høyre Haand-Led af den halve Qvart,
 og støde ham den reene Tertz tæt ind
 ved Klingen efter hans høyre Bryst.
 I Puncto-Finali af Stødet, fand man
 drene sin Kaarde udi en halv Secunde,
 med en liden Vinkel, saa at den halve
 Skarpe af Secunden maa absolut røre
 ved Fiendens Kaarde-Klinge.

14.

Finder man sin Fiende indvendig
 at ligge, fand man, ligesom i forrige
 Lection, avancere og cavere udvendig,
dog

dog saa, at man fatter Fiendens Klinge med sin Svage i hans Stærke, og støder ham med all Adroititet en Under-Secunde vel høyt op efter Brystet, saa at Kaarde-Knappen kommer i Ud-stødet til at ligge for det høyre Øye, saa kand man og formere en liden Vinkel, for at præcavere sig, ikke i Ansigtet at blive stødt, om hans Fiende skulle holde for, hvilket ofte skeer af de, som ere i Fegte-Kunsten ukyndige.

15.

Skulle Contra-Barten søge at attaqvare uden paa Klingen, da kand man cavere indvendig i den fulde Tertz, glissere hans Kaarde-Klinge med Spidsen lige efter Brystet, og giøre en halv Circul under hans Kaarde-Fæste, (Attaqven skeer med Kaarde-Spidsen tæt ved

ved Fiendens indvendige Bareer-
Stang) og stode ham den reene Quart
Digagé ind ved hans udvendige Bareer-
Stang, tæt ved hans Kaarde-Klinge,
dog, uden i ringeste Maade at røre
den.

16.

Formærker man, at Fienden er
findet indvendig at attaqvere, da kand
man cavere udvendig med en stærk
Glissade, ligesom man var til Sinds,
at stode ham en Quart over den høyre
Arm, og i det Moment, som han gjør
ringeste Miine til at ville parere over
Armen, gjør man en halv Circul med
sin Kaarde-Spidse, og støder ham in
angulo obtuso en reen Glisseer - Quart
ind efter Brystet, saa meget til den
høyre Side, som skee kand.

17.

Paa de nu her foran viste Stød fra
 No. 12. indtil No. 16. inclusive, ha-
 ver jeg mig foresat de grundige og
 tydelige Parader, efter min Me-
 thode, at beskrive, som for Exem-
 pel:

Dersom Contra-Barten skulle at-
 taqvere, og støde Qvart indvendig, da
 pareres samme Stød, efter min Me-
 thode, med den halve Tertz indvendig,
 hvilken maa gøres med en Glissade,
 og en liden Pressering paa Fiendens
 Svage, saa at Kaarde - Spidsen bli-
 ver ham lige for Brystet præse-
 nteret, da man changerer af den halve Tertz,
 og støder, tæt ved Klingen, den reene
 Contra-Qvart.

18.

Bliver Contra-Barten til Sinds,
 at

at attaqvere udvendig, og støde Tertz over Armen, da maa man med den halve udvendige Quart parere samme Stød, i det man gjør en Glissade med en liden Bresseren paa hans Klinge, changerer af den halve Quart, og støder en Tertz ved Klingen udi Contra-Stødet, som No. 13. udviser.

19.

Naar man af sin Fiende bliver udvendig angrebet, og stødes en Secunde ind efter Under-Livet, da pareres, efter min Methode, samme Under-Secunde med den udvendige Skarpe udi Quart, i det man formerer en liden Circul med sin Kaarde-Spidse, og lader Fiendens Kaarde-Klinge løbe af, ud til den høyre Side, efter at Circulen er gjort, maa man nødvendig gjøre

re

re en liden Vinkel med det høyre Haand-Led, saa at Kaarde-Spidsen en kommer for vidt fra Fiendens Under-Liv, og efter Paraden er giort, da støder man ham en reen Qvart over Klingen ind efter Brystet.

20.

Naar Fienden søger at støde Qvart over Armen, da skal den pareres med den halve Skarpe af den udvendige Qvart; og dersom man i Paraden træffer sin Fiendes Svage af hans Klinge med sin Stærke, da stødes en reen Tertz i Contra-Stødet. Skulle det hænde sig, at man i Paraden maatte træffe hans Stærke, da støder man Under-Secunden i Contra-Stødet; men dersom man udi Paraden træffer hans Midte af Klingen, da gjør man et li-
det

det Hiatum (eller Aande = Dræt) ge-
 svindt derpaa en Finte under hans
 Klinge, og støder ham en reen Qvart
 ind over hans Arm i Contra-Stødet.

21.

Efterdi jeg nu haver beskrevet endeel
 Parader med deres paafølgende
 Contra = Stød, og just nu under
 No. 20. faldt mig det Latinske Ord
 Hiatus, i Pennen; saa vil jeg ikke
 efterlade, at demonstrere noget,
 som jeg for nogle Aar siden haver
 læst udi en gammel Latinsk Segte-
 Bog, som jeg fandt hos en be-
 rømt Segte-Mester i Prag paa U-
 niversitetet, lydende, som følger:

Enhver, som er en Liebhaber af
 denne Adelige Segte-Kunst, maa me-
 get vel observere et Arcanum, som
 man-

mange store Fegtere ey har regarderet
 paa, nemlig: at man i alle Contra-
 Stødene, naar Paraden er formeret,
 nødvendig skulde gjøre et lidet Holdt,
 (eller Hiarum, som han det kalder)
 førend man støder Contra - Stødet;
 Raison derfor, skriver han, som føl-
 ger:

Naar min Contra-Part støder ef-
 ter mig, og jeg har pareret hans Stød,
 da maa jeg ey alt for ubetænksum stø-
 de contra saa hen i Luften; thi støder
 jeg efter ham, da han endnu ligger i
 Udstødet, nemlig: udi Mensura Lata,
 kand jeg lettelig støde forbie, efterdi
 han er mig saa nær paa Livet; og po-
 sito, at jeg træffer ham, da er han ca-
 pabel for at krumme den høyre Arm,
 og støde mig tvært igiennem Livet;

G

Men

Men (siger han) naar min Parade er giort, da udi den Moment, som min Fiende sætter sin høyre Fod fra Gulvet, og agter at søge sin forrige Lager i Mensura Arcta, da maa Contra-Stødet med all Adroithed fuldføres.

22.

Da nu Cavaderne og Paraderne saa vidt ere anviiiste, saa finder jeg og nødvendig, Contra-Cavaderne ordentlig her at beskrive, som for Exempel:

Saa snart man støder sin Contra-Part den indvendige Qvart efter Bryttet, som No. 12. udviser, og han parerer samme, og støder en Contra-Qvart, da skal man, saa gesvindt, som mueligt er, forsøne sig med den høyre Fod tilbage i Mensura Arcta, betiene

tiene sig af en Cavade udvendig i den halve Qvart, og støde ham, om man faaer fat paa hans Svage, i Cavaden, en reen Contra - Tertz ved hans Klinge. Skulle man i Cavaden træffe hans Stærke med sin Svage, da stødes en Secunde ind under Klingen, som No. 13. udviser.

23.

Attaqverer man sin Fiende udvendig, og agter at støde ham en Tertz over Armen, som af Contra - Parten bliver pareret, og en Contra - Tertz igien stødes, maa man med all Adroittet sætte sig udi den snævre Mensur, cavere indvendig udi den halve Tertz og stød ham, dersom man udi Cavaden er bleven Maitre af hans Svage, en reen Qvart indvendig efter Brystet.

24.

Støder man Qvart indvendig, og
 samme af Fienden bliver af=pareret,
 og en Contra - Qvart igien stødt, da
 trækker man sig lidet tilbage, caverer
 udvendig, og forsætter sin Fiende en
 Under - Secunde ind efter det høyre
 Bryst.

25.

I det man agter at støde sin Con-
 tra-Part en Tertz over Armen, og han
 parerer den, og støder en Contra-Tertz
 igien, da forsøyer man sig, saa snart,
 som skee kand, med den høyre Fod til-
 bage i den knappe Mensur, gjør en Ca-
 vade indvendig i Tertz, med sin Sva-
 ge af Klingen i Fiendens Stærke, og
 i det Moment, han agter at hytte sig
 for Spidsen af Kaarden, som hannem
lige

lige efter Ansigtet bliver præsenteret, man da med en Gesvindighed gaaer igiennem med den halve Circul, og føder ham en reen Quart Digagé ind over Armen paa Brystet. Saa snart Stødet er fuldbragt, man maa have træffet, eller en, saa forsøyer man sig tilbage i Mensura Arcta, og dersom man finder sin Adversarii Kaarde-Klinge under liggende, formerer man ham ex tempore med en forhængende Secunde, en Ligation; men skulde Fiendens Kaarde findes oven til, da fand man med den udvendige halve Quart strengere ham.

26.

Tempo - Stødene udi Segte-Kunsten ere ingenlunde nogle af de letteste; men! efter mine Tanker,

snart de allerfornemmeste, og hører dertil en stor Øvelse, for den, som agter ex fundamento derudi at perfectioneres, som for Exempel:

Gier Fienden en Motion, ligesom han agtede at belegge den anden hans Kaarde-Klinge udvendig, da maa man nøye observere hans Bevægelse, i det man udi samme Moment, førend han fatter Klingen, støder ham en reen Quart à Tempo indvendig efter hans Bryst, og det à pied fermo, eller saa at sige, med den venstre Fod tæt ved Gulvet. Her maa meget nøye observeres, at, naar man sig i Contra-Fegten haver foresat, at ville støde Tempo-Stød, man da i ringeste Maader en tillader sin Fiende, at røre Kaarde-Klingen, (thi naar saadant er skeet, da

da er det for sildig at støde à Tempo) og derover følger en Contra-Coup, saa at de begge Fegtende træffer just paa engang.

27.

Skulle Contra-Parten giøre ringeste Motion, som han agtede at vilde attaqvere den anden hans Kaarde-Klinge indvendig, da fand han strax à Tempo støde ham den reene Quart Digagé ind over hans Arm paa Brystet.

28.

Der ere de Fegtere, som have den Bane, saa snart de faae i Sinde, at attaqvere deres Fiende, da løbe de lige ind under Klingen, i Tænder, at lette Spidsen i Hønden, imod saadanne er den beste Lection, som fand gøres, at man ickun nøye observerer

hans Motion, og støder en Under-Secunde à Tempo vel høyt paa Brystet, tæt under hans Stik-Blade.

29.

Agter Fienden indvendig at vilde attaqvare, og giver ringeste Blottelse over Armen, da kand man med en liden halv Circul under hans Kaarde-Feste forsætte ham en Over-Secunde à Tempo ind paa hans Bryst; saadant maa gøres med et skrænket Corpore, eller bukket Under-Liv; somme fører i samme Stød Gladen af den venstre Haand under deres Klinge, ud til den venstre Side.

30.

Da jeg allereede haver bestrevet de sædvanlige Stød, som udi Segte-Kunsten foresalder, hvorledes de stødes,

Stødes, saa og, hvorledes de pa-
 reres, item: de derpaa følgende
 Contra - Cavader, saa og Tempo-
 Stødene, da ere mine Tanker nu
 at vise, hvorledes de med enkelte
 og dobbelte Sinter kand anbrin-
 ges, som for Exempel:

Naar Contra - Barten søger at
 strengere den anden hans Klinge ind-
 vendig, da skal han cavere og belegge
 Fiendens Klinge udi Midten uden til,
 gjøre ham en Finte i Qvart, med den
 halve Circul under hans Kaarde - Fæ-
 ste, tæt ved den indvendige Bareer-
 Stang, saa den en maa være i Cir-
 cumference større, end som Fiendens
 Stik-Blade er stor til; Kaarde-Spid-
 sen maa føres i Finterne 2 à 3 Tomme
 høiere, end Kaarde-Knappen, for at

G 5

confer=

conservere Haanden for et Snell-Hug; saa snart Finterne ere giorte, maa han med største Adroititet støde den reene Quart Digagé ind over Klingen, efter det høyre Bryst. Jeg bruger den Methode, at jeg udi alle Finter lætter den høyre Fod lidet fra Gulvet.

31.

Bliver man af sin Fiende udvendig angrebet, da betiener man sig af en Cavade indvendig, belegger Fiendens Klinge i Midten, gjør en Finte udvendig, tæet ved den høyre Pareer-Stang i Qvarten, og støder ham saa en reen Quart indvendig efter det høyre Bryst.

32.

Man kand og, naar man af sin Adversario udvendig bliver strengeret, cavere indvendig paa Midten af hans
Klin-

2. Klinge, gjør ham en Finte udvendig,
 tæt ved hans Kaarde-Klinge, med en
 høy Spidse, ligesom man vilde fare
 ham lige i Ansigtet, og støde ham en
 Under-Secunde ind efter det høyre
 Bryst. vid. No. 28.

33.

Skulle man blive indvendig atta-
 qveret, da caverer man udvendig, og
 belegger Fiendens Klinge, som ofte er
 meldet, gjør en Finte i den forhængen-
 de Secunde, med Kaarde-Spidsen i en
 lige Linie, efter Fiendens Under-Liv;
 Knappen af Kaarden føres Linialiter
 efter det høyre Øye, og Stødet skeer
 i en reen Secunde ind over hans Kaar-
 de-Fæste efter Brystet. Somme Feg-
 tere have den Maneer, at de i samme
 Over-Secunde-Stød, bringer deres
 ven-

venstre Haand gandske flak ind under
 deres høyre Arm; men efter min Me-
 thode, lader jeg mine Herrer Skola-
 rer, saa vel udi dette, som alle andre
 Stød, kaste deres venstre Haand saa
 langt tilbage, som de kand udstrække
 Armen.

34.

Ligger Contra-Barten i Qvart, og
 viser sin Kaarde = Spidse ind ad, da
 kand man dog med all Forsigtighed a-
 vancere lige ind imod ham, belegge
 hans Klinge udvendig udi den halve
 Qvart, formere en Finte udi Qvart ind-
 vendig, og een i Qvart udvendig, (her-
 ved maa nøye observeres, om Fienden
 tager efter Finterne) thi, gjør han det,
 da kand man frit støde ham en Qvart
 indvendig efter Brystet; men skulde
 han m

Man, efter at man har formeret den
 dobbelte Finte, ikke estimere, at tage
 efter dem; men enten af Uvidenhed,
 eller og af Malice, holde hans Kaarde-
 Spids med en udstrakt Arm lige for
 Livet, da maa man tage sig meget vel
 i Agt, at man ey fuldfører Stødet;
 thi ellers træffer gierne begge Parter-
 ne paa engang; men saa snart Finter-
 ne ere giorte, da man kommer med sin
 Klinge uden paa Fiendens at ligge,
 formerer man en Strengade uden paa
 hans Klinge i den halve Qvart, og stø-
 der ham med Force, ved en bunden
 Klinge, en Tertz ind efter Brystet.

35.

Skulle man udvendig blive atta-
 qveret, da caverer man indvendig, fat-
 ter Fiendens Klinge, med den halve
 Tertz,

Tertz, gjør ham en Finte udvendig, og en indvendig i Qvart; skulle han ey tage efter Finterne, da kand man strengere hans Klinge indvendig i den halve Tertz, og støde en reen Qvart, ved en bunden Klinge, ind efter Brystet; men hvis han griber efter Finterne, da støder man ham ex tempore, den reene Qvart ind over Armen, efter Brystet. Man kand og, naar man udvendig bliver angrebet, cavere indvendig, og belegge hans Klinge med den halve Tertz, gjøre ham en Finte udvendig i Qvart med en høy Spidse lige efter Ansigtet, og een med en lav Spidse i Secunde efter Under-Livet, og støde ham en Over-Secunde over hans Klinge, ind efter Brystet.

36.

Passerer det, at man af sin Fien-
 de bliver indvendig attaqveret, da be-
 tiener man sig en Cavade udvendig i den
 halve Qvart, gjør tvende Finter i Se-
 cunde, een under efter det huule Liv,
 og een med en høy Spidse, og et lavt
 Fæste, efter Ansigtet, og støde ham
 den sædvanlige Secunde ind under Klin-
 gen efter hans Bryst. Der ere de, som,
 efter at Cavaden er giort, strax derpaa
 gjør en Finte i Secunden under, og der-
 efter een i Qvart efter Ansigtet, og der-
 paa støder en Under-Secunde.

37.

Naar man faaer at bestille med en
 Siende, som er en Liebhaber af, al-
 le Tider at attaqvere, da vil jeg i-
 mod saadan een gjøre en gandske
 kort

Fort Beskrivelse , hvorledes man
 paa beste og sikkerste Maade, skal
 begegne ham , nemlig:

I den Moment, man seer, at Con-
 tra-Partens Intention er, at avance-
 re ind, og griber med sin Kaarde-Klin-
 ge indvendig efter den andens, da kand
 man paa ingen bedre Maneer standse
 ham i hans Forehavende, end som man
 gjør ham udi hans første Motion, en
 Chimata eller Apel, i det man tramper
 stærk med den høyre Fod, og viser ham
 Spidsen af sin Kaarde lige for Brystet
 udvendig i Qvart; saa snart denne A-
 pel er forrettet, marcherer man ex
 tempore lige ind imod ham, viser ham
 Spidsen af Kaarden efter Brystet, i
 Tertz, og stød ham den reene Qvart Di-
 gagé over Armen ind efter Brystet;

skulde

skulle man en have troffet , som dog
 mestendeelen aldrig feyler , naar man
 paa Fegte-Skolen ellers derudi er vel
 excerceret , da letter man den høyre
 Fod lidet fra Gulvet ; men en for me-
 get tilbage troffet , gjør en Cavade ind-
 vendig , ligesom den forrige , og repe-
 terer Stødet over udi Qvart. Naar
 Stødet er anbragt , da forsøyer man
 sig strax i Mensura Arcta , og dersom
 man da skulle finde sin Adversarii Kaar-
 de under sin , da gjør man i en forhæn-
 gende Secunde en Ligation , skulle man
 finde ham over Kaarden , da strenge-
 rer man hans Klinge , som tilforn un-
 der No. 25. tydelig er viset.

38.

Contra: Stød paa forrige
 Lektion.

H

Naar

Naar Fienden søger, at støde
Qvart over, da bør man meget nøye at
observere, at man ikke i Paraden læt-
ter den høyre Haand i ringeste Maa-
der, hvilket de fleeste, som ey i denne
Kunst'ere excercerede, pleye at gjøre
og derover giver den, som de segte i-
mod, Skyld, at han støder dem i An-
sigtet, da de dog selv, med deres falske
Parader, ere virkelig Aarsage dertil.
Der findes og de, som parerer alt for
tiilig, naar dennem bliver stødt Qvart
over Armen, og derudover faaer vir-
kelig Qvart - Stødet indvendig paa
Brystet.

Men saa snart man formerker
Fienden, at vil støde over Armen, maa
man med en udstrakt Arm, og en li-
den Vinkel i den halve Qvart, parere
Stø.

Stødet, og, efter Paraden er forme-
 ret, maa man nøye observere Afdee-
 lingen paa Kaarde-Klingen; thi træf-
 fer man Fiendens Svage i Paraden,
 da støder man ham en Tertz, ved en
 bunden Klinge, over Armen, træffer
 man hans Stærke, da støder man
 Under-Secunden i Contra-Stødet, og
 skulle man faae fat udi Paraden paa
 Midten af hans Klinge, da gøres en
 Finte i Qvart under Fæstet, og stødes
 en reen Qvart Digagé over Armen ind
 efter Brystet.

39.

Dersom Contra-Barten agter at
 gjøre et Angreb uden paa den anden
 hans Klinge, da gjør han en Apelind-
 vendig med den høyre Fod, ligesom
 under No. 37. er viset; avancerer og

caverer udvendig med den halve Skarpe af Qvarten, glisserer, saa at Kaarde-Spidsen sigter lige efter Fiendens Bryst, og i samme Moment, gaaer han med sin Kaarde-Spidse under i den halve Circul, og støder ham den reene Qvart ind efter det høyre Bryst, vel hen til den høyre Side, og i Puncto-Finale maa gøres en liden Vinkel, for at conservere sit Ansigt, om Fienden i Stødet skulde holde for. Naar Stødet er fuldbragt, rykker han strax tilbage i den knappe Mensur, betiener sig af en Cavade, strengerer Fiendens Kaarde-Klinge langs op ad fra Spidsen indtil Fæstet, hvorover Fienden ofte mister sin Kaarde, saa den falder paa Gulvet; hvis ikke, at saadant skulde passere, saa foraarsager saadan en

Stren-

Strengade dog en Mathed udi Armen, at han ikke længe, kand continuere at contra-fegte.

40.

Ligeledes kand man, naar Contra-Barten agter at attaqvere indvendig, gjøre ham en Apel udvendig, avance-re og cavere indvendig udi den halve Tertz, gjør et lidet Holdt i Attaqven, for. at belegge Klingen gandske godt, fintere uden til, og støde ham en reen Quart ind efter Brystet. Skulde han da parere samme Quart, da forsøyer man sig i den knappe Mensur, gjør en Cavade udvendig i den halve Quart, formerer en Contra-Finte indvendig udi Quarten, og støder ham en reen Quart Digagé over Armen ind efter Brystet.

41.

Hænder det sig, at man bliver
 udvendig angrebet af sin Fiende, da
 gjør man ham en Apel indvendig i den
 halve Tertz, med Kaarde-Spidfen li-
 ge efter hans høyre Bryst, tæt ved
 hans Klinge, dog uden ringeste Følelse,
 avancerer og caverer udvendig, beleg-
 ger hans Klinge i den halve Qvart, for-
 merer en Finte under hans Kaarde-Fæ-
 ste, og støder ham den reene Qvart ind
 over Armen, og dersom han skulde pa-
 rere samme, da sætter man sig gesvindt
 i Mensura Arcta, belegger hans Klinge
 indvendig i den halve Tertz, gjør en
 Finte udvendig, og støder ham den ree-
 ne Qvart ind efter Brystet.

42.

Ligger Contra-Parten med en ud-
 strakt

strakt Arm lige med sin Kaarde-Spidse efter Under-Livet, da kand man giøre ham en Chimata eller Apel uden til, tæet ved hans Klinge, dog uden nogen Rørelse ved Klingen, avancere og cavere indvendig, changere med det høyre Haand-Ped af Qvarten i en Secunde, og ligere langs hans Kaarde-Klinge, saa at Kaarde-Spidsen udi Ligationen kommer til at ligge lige for Contrapartens Gehæng, og Kaarde-Knappen lige for hans Dyne, som formerer Ligation, og, saa snart at Fiendens Kaarde-Spidse ved Ligationen er bragt udaf Linien, da støder man ham en Secunde over Klingen ind efter Brystet.

43.

Contra : Lection imod den, som vil

H 4

gierne

gierne i Contra-Segten øve sig i at ligere.

Saa snart man formerker, at Contra-Parten med en Force gjør sig Maitre af den anden hans Klinge udi Ligationen, da er ey bedre, end at han betiener sig en liden Retirade tilslige med en Cavade under Fiendens Klinge, belegger den brav fast med den halve Qvart udvendig, og støder ham, dersom han træffer hans Svage, en Tertz over Armen i Contra-Stødet; Resten af denne Lektion er allereede udi No. 38. tydeligen forklaret.

44.

Man fand og, naar Contra-Parten ligger indvendig paa Klingen, gjøre en Apel udvendig, avancere og cavere indvendig udi den ordinaire halve Tertz,

Tertz, dog maa Fiendens Klinge med
 en Batut noget dempes i Attaqven, si-
 den støder man, i Støden for den ind-
 vendige Qvart, een Qvart bag ved Klin-
 gen, og det saa fast, som skee kand.
 Saa snart Stødet er giort, trækker
 man den høyre Fod tilbage i den knap-
 pe Mensur, i den halve Qvart, og gjør
 en Ligation i den forhængende Secun-
 de. Dette Stød kaldes paa nogle af
 Fegte-Skolerne udi Tydskland, en
 Flanckenade.

45.

Contra-Stødet paa forrige
 Lection.

I det man formerker, at Fiendens
 Intention er at forcere Qvarten ind
 bag Klingen, betiener man sig først en
 liden Retirade, lader saa sin Kaarde-

H 5

Spidsse

Spidsen lidet sunket, formerer med
 Haand-Pedet en Vinkel i den udvendi-
 ge Qvart, saa at Spidsen af Kaarden
 mestendeelen bliver ført i en Linie efter
 Fiendens Under-Liv, (hvilket kaldes,
 efter min Methode, at lade Stødet lø-
 be af) fatter man i Paraden eller Af-
 løbet, Fiendens Stærke, da støder
 man en reen Qvart efter Brystet i Con-
 tra; fatter man Fiendens Klinge udi
 Midten, da gøres en Finte i Qvart ef-
 ter Fiendens Ansigt, og stødes en Un-
 der-Secunde i Contra; men faaer man
 fat paa Fiendens Svage udi Aflobet,
 da changerer man af Qvarten, og stø-
 der, ved en bunden Klinge, en Tertz
 ind efter Under-Livet; saa snart Con-
 tra-Stødet er fuldført, trækker man
 den højre Fod tilbage, og gjør en Stren-
 gade

gade udvendig paa Fiendens Klinge, dersom han skulde hazardere, at støde over Armen i den givne Blottelse.

46.

Nu herefter skal vises nogle Passader, Disarmeren, Circuleren, Rumpen og Chanceren, saa vel med, som uden Finter.

Naar man agter at passere sin Fiende, da maa man aldrig hazardere, at gjøre det, saa længe man finder ham liggende i en ferm Positur; men kand man lokke ham herud i Mensura Lata, da er det gjørligt, og det paa adskillige Maneerer, som for Exempel: No. 27. og 28. udviser.

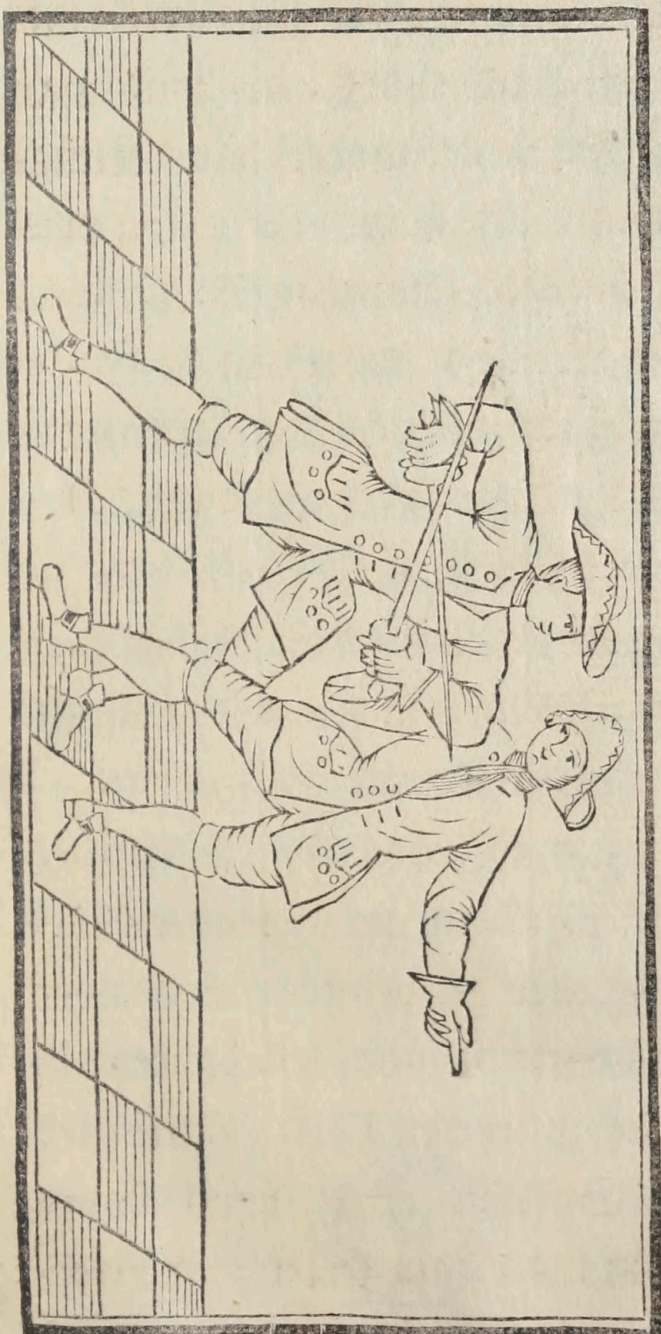
Naar man formerker, at sin Fiende er af en hidsig Naturel, og gierne støder à Tempo, saa snart han seer den
ringe-

ringeste Blottelse, det maa være ind-
 vendig eller udvendig, da kand man
 med en Force attagvere hans Klinge
 indvendig i den halve Tertz, og præ-
 sentere ham en temmelig Blottelse u-
 den over Armen; skulle han da hazar-
 dere, at støde ind udi den ham givne
 Blottelse, da maa man i samme Mo-
 ment være færdig med den udvendige
 halve Qvart at parere i en Vinkel med
 en udstrakt Arm, saa at den høyre Al-
 bue bliver gandske tæt ind ved den høy-
 re Side sluttet, gjør en Passade med
 den venstre Fod ind imod Fiendens høy-
 re, griber med den venstre Haand over
 Fiendens Stik-Blade, changerer sin
 Kaarde af Qvart i en Tertz, sigter med
 Kaarde = Spidsen efter hans høyre
 Bryst, da man ham lettelig en Læde-
 ring

No. 27.

No. 28.

En Passade på Quart-Stødet over Stummen.

ring kunde anbringe; men i Stæden
 for at beskadige ham, lader man hans
 Kaarde løs, forføyer sig i forrige Po-
 situr, og i samme Moment, strenge-
 rer man hans Kaarde langs Klingen,
 fra Spidsen op til Fæstet, med den
 indvendige halve Tertz, saa at han
 nødvendig maa tabe den, at den fal-
 der paa Gulvet, hvis ikke, saa fale-
 rer han dog, ved samme Strengade, en
 temmelig Force.

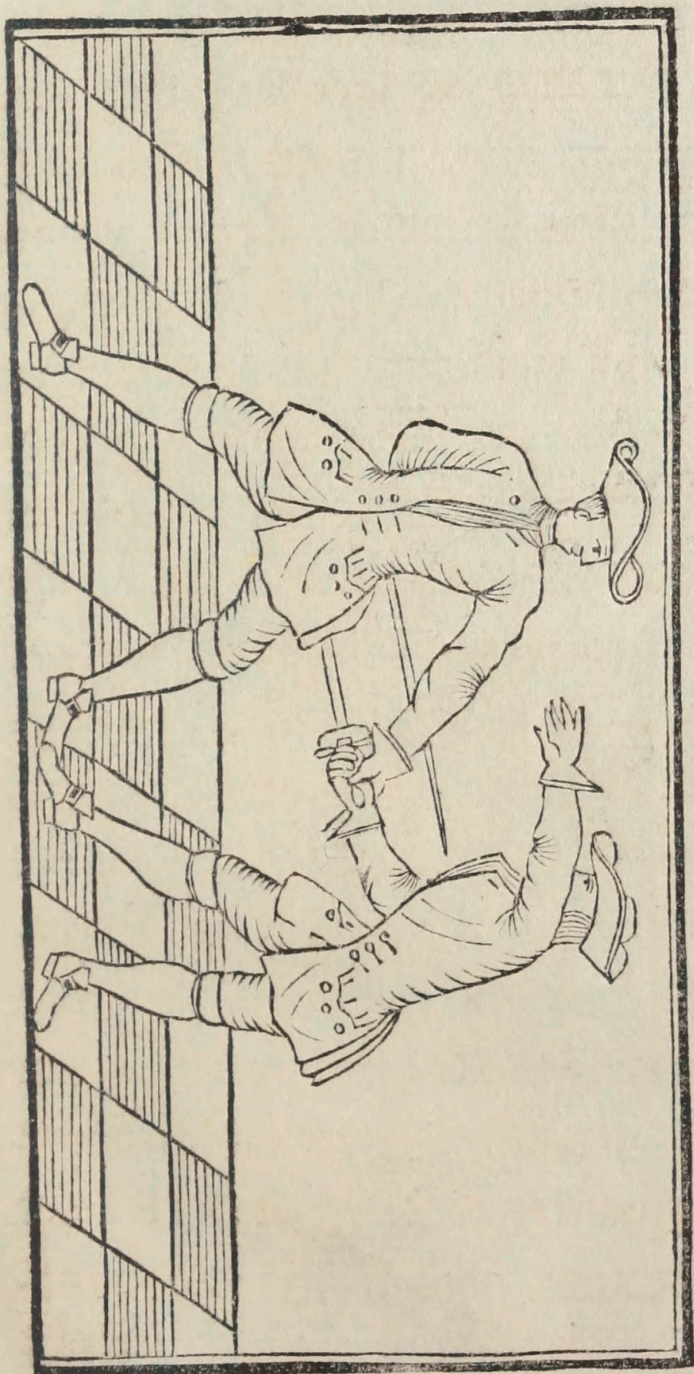
Naar samme Passade bliver forme-
 ret imod sin Fiende, og han da tillige
 skulle passere, og gjøre sig Umage,
 sammens Kaarde og at bemægtige sig,
 da maa gøres en Volte med den højre
 Fod bag ved den venstre, bringe sin e-
 gen Kaarde bag sin Ryg, og præsen-
 tere ham Spidsen lige paa Livet, som
 No. 29. og 30. udviser.

47.

Det kand og lade sig giøre, at,
 naar man giver sin Fiende en falsk
 Blottelse over Armen, og han hazar-
 derer, at støde en Over-Secunde i sam-
 me, man da parerer hans Stød i en
 halv Secunde vel udi Hønden, passerer
 ind under hans Kaarde-Klinge med en
 bagvendt Haand, fatter samme, saa
 at Albuen føres gandske udi Hønden,
 strækker den venstre Arm saa stivt ud
 fra sig, ligesom han vilde støde Fien-
 den med sit eget Kaarde-Fæste lige udi
 Ansigtet, dreyer Kaarden med Gewalt
 ud af Haanden paa ham, gjør paa
 den høyre Fod Rechtsumkehr, og udi
 Bendingen maa Spidsen af Fiendens
 Klinge passere gandske nær forbie hans
 forreste Knæ, som No. 31. og 32. ud-
 viser.

Skulle

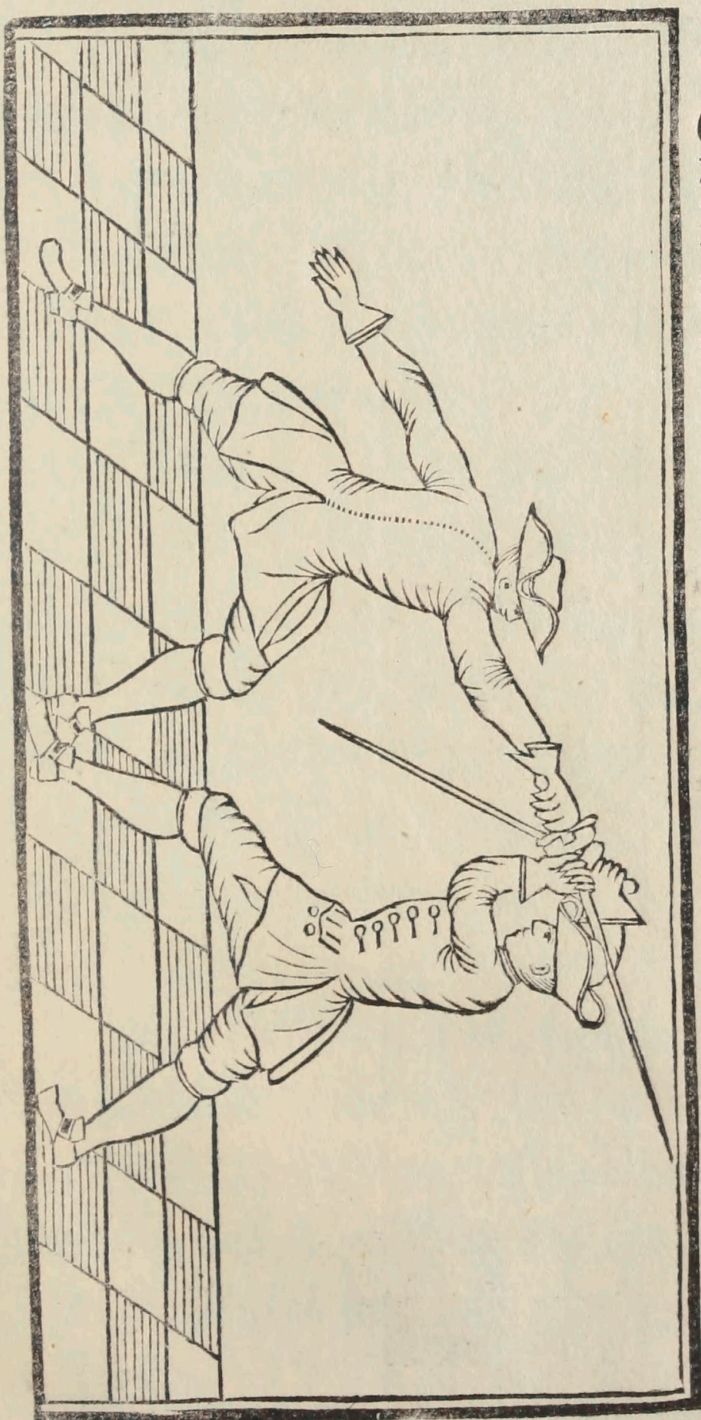
No. 29. No. 30.
Volte paa giorte Paßade.

No. 31.
Støder en Øver-Secunde.

No. 32.
Pafferer og difarmerer ham.

Skulle Fienden, idet man drejer sig om, gjøre en Contra - Passade, for at faae den anden ved Hovedet bag til, da maa han, for at præcavere sig for saadan en Stræg, gesvindt i Bendingen formere et Hug i Secunde, og et i Qvart, da han gandske vist kand forlade sig til, at være frie for alt videre paafølgende Onde. Udi Bendingen maa og nødvendig observeres, at man sætter den venstre Fod, et eller to geometriske Skrit videre tilbage, end som den i forrige Positur havde staaet.

48.

Man kand ligeledes, efter at Fienden haver stødt over Armen, og Paraden er giort, i Stæden for at disarmere ham, da at gjøre en Passade, med den venstre Fod just bag ved Fiendens

I 3

høyre,

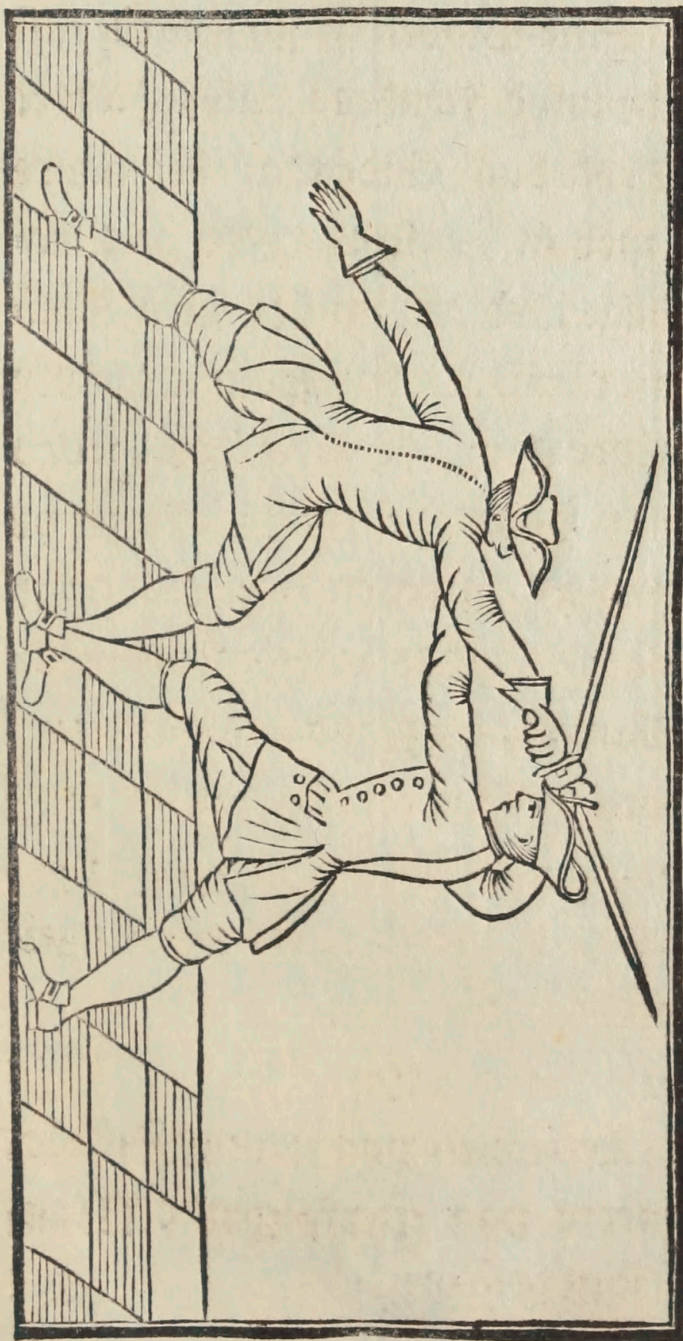
høyre, Stik-Pladen af sin Kaarde fast
 holdende imod Fiendens, giøre ham et
 godt Tryk paa Siden af det høyre
 Knæ, med sit venstre, rykke ham no-
 get tilbage med den venstre Arm, hvil-
 ken man i Passaden har bragt ind under
 hans høyre Arm, og fatte ham med en
 bagvendt Haand vel fast udi Klæderne
 over Brystet, gjør en Strengade eller
 stærk Battut, langs hans Kaarde-Klin-
 ge. Man kand og, naar man vil tra-
 ctere ham massivt, kaste ham udi Gul-
 vet, som No. 33. og 34. udviser. Den-
 ne Lektion henhører ellers til Ringel-
 Kunsten.

49.

Contra-Lektionen paa samme Passade,
 formeres paa efterfølgende Maa-
 de, som følger:

Saa

No. 33.
 Et Stuppe af Singel-Runffen.
 No. 34.

Saa snart Fienden agter at vil-
 giøre samme Passade, da maa man
 meget nøye observere, at, i det han
 bringer den venstre Fod frem, for at
 sætte den bag ved den anden hans høy-
 re Fod, lætter han, i samme Moment,
 hans høyre Fod fra Gulvet, gjør en
 Cavade med den samme, og stiller den
 just bag ved Fiendens venstre Fod, fat-
 ter ham med den venstre Haand udi
 Brystet, og saaledes kaster ham bag-
 lends om paa Gulvet. Denne Lec-
 tion henhører ligeledes til Ringel-Kun-
 kunsten, og ere af mine Herrer Sko-
 larer paa min Fegte-Skole ofte prac-
 ticeret.

50.

Saa vidt er bleven viset om udvendi-
 ge Passader, nu vil jeg beskrive een

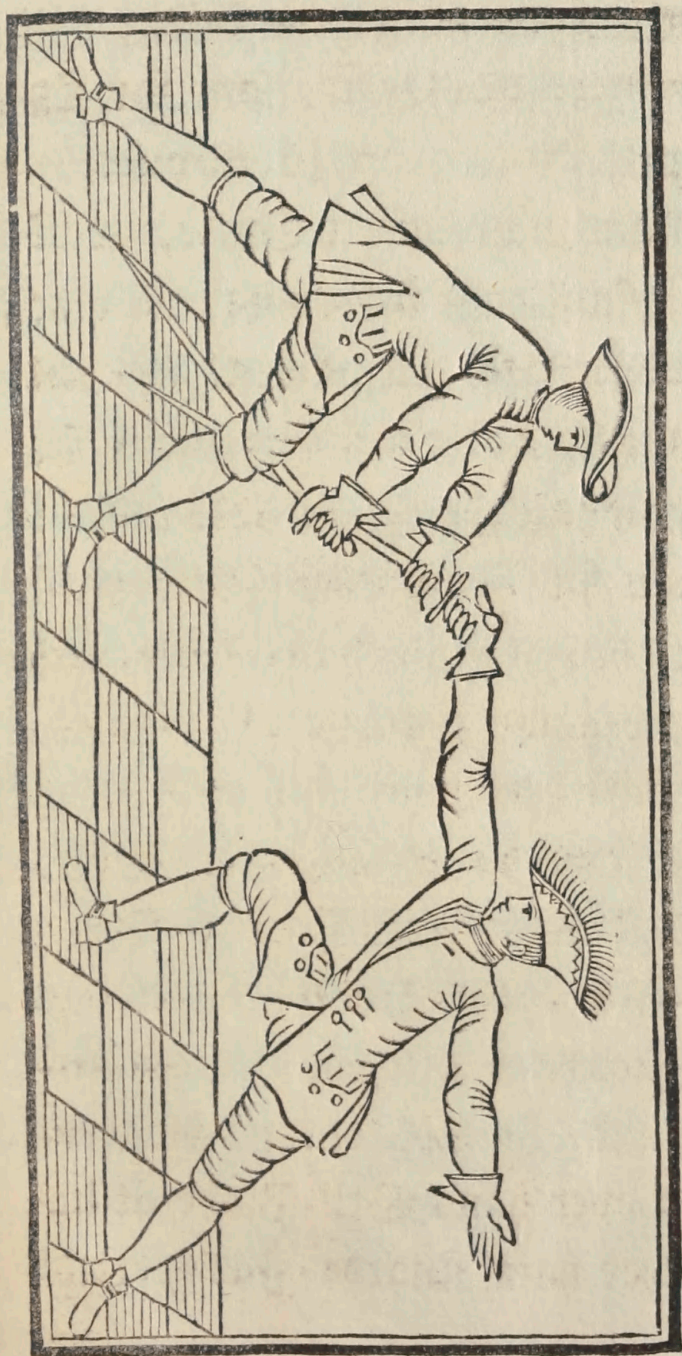
I 5

eener

eeneste indvendig, og kaldes : at
 disarmere udi Qvart, som for Ex-
 empel: No. 35. og 36. udviser.

Naar man faaer i Sinde, at dis-
 armere sin Fiende indvendig, da maa
 man udvendig i den halve Qvart med
 en temmelig Force attagvere ham, saa
 snart han hazarderer, at støde ind, ta-
 ger man sin Tempo vel i Agt, pare-
 rer med den ordinaire halve Tertz, med
 den indvendige Skarpe af Klingen,
 træder med den høyre Fod frem ad i-
 mod sin Fiende, ligesom man agtede,
 at støde ham en reen Contra - Qvart;
 men i Støden for Stødet, fatter man
 hans Stærke af Klingen med den ven-
 stre Haand, saa at Tommel-Fingeren
 kommer over hans Stik-Blade at lig-
 ge, dreyer hans Kaarde = Fæste rundt
 om

No. 35.
 No. 36.
 Et difarmere ubi Quart.

om i Haanden, saa at Bøvelen kommer i Hønden, rykker ham Kaarden med en fuld Force ud af Haanden, i det man lader sin Stærke i den halve Tertz løbe ned i hans Svage, gjør et godt Spring tilbage, legger Fiendens Kaarde bag paa Ryggen med den venstre Haand, og præsentterer ham Kaarde - Spidsen lige for hans Bryst med en Chimata eller Apel udi Qvart.

51.

Haver man i Sinde, med en Force, at brække sin Fiende Kaarden udaf Haanden, da er det en Sag, som lettelig lader sig practicere, naar man vil ordentlig bruge efterfølgende Methode, som for Exempel:

Dersom man finder sin Fiende liggende

gende udbvendig paa Klingen, da gjør
 man ham en Apel indvendig i en halv
 Secunde, saa at Kaarde-Spidsen præ-
 senteres ham lige for hans Ansigt, la-
 der den høyre Haand lidet synke, gjør
 en Cavade under hans Kaarde langs
 Klingen med en Circulair-Quart, saa at
 Spidsen af Kaarden kommer til at lig-
 ge i Puncto-Finale, lige efter Fiendens
 Kaarde-Beheeng.

52.

Der ere nogle Fegtere, som giø-
 re sig en stor Honneur deraf, at de
 med en Force kand dreje deres Con-
 tra-Partes Kaarde ud af Haanden;
 men naar man vil examinere det gand-
 ske Factum udi sig selv, da lugter det
 meere af Brutellitet, end som Fegten;
 thi saa snart at de haver caveret, da
 fæte

fatter de straxen Contra-Partens Bal-
 le af Floretten med deres, og siden snor-
 rer de saa længe herom, indtil de ende-
 lig faaer den udaf Haanden, da de mee-
 ner ret at have ladet see et stort Me-
 sterstykke.

Af dets Raison haver jeg mig foresat
 at meddeele mine Herrer Skolarer
 en Contra-Lecture paa ovenstrev-
 ne Rumperen, nemlig:

Saa snart man formerker, at
 Fienden agter, at fatte Ballen af
 Kaarden, for at rumpere den ud af
 Haanden, da er den beste Contra-Le-
 ction derpaa, at man changerer med
 det høyre Haand-Led af Qvarten i den
 fulde Tertz, præsenderer Fienden sin
 Kaarde-Spidse lige for hans høyre
 Bryst, med en udstrakt Arm, da man
 med

med Blaisir kand faae at see, hvorle-
 des Monsieur Contra-Part hans egen
 Floret nødes til at giøre en liden Ca-
 priol i Lusten; ja, om ikke Haand-Le-
 det derved saa stærk kand blive læderet,
 at Lysten, for denne gang, til Contra-
 Fegten, kand være forbie.

53.

Man kand og paa en anden Maneer
 bringe sin Siende Kaarden ud af
 Haanden, nemlig:

Naar man seer, at han lagerer sig
 med en udstrakt Arm, i en Qvart, og
 fører sin Kaarde-Spidse lige efter den
 anden hans Krop, da gior han ham en
 Finte udi Qvart oven efter hans høyre
 Haand-Led, Kaarde-Fæstet vel i Høy-
 den, ligesom han ville støde ham paa
 Haanden, lætte den høyre Fod lidet
 fra

fra Gulvet, og med største Adroititet
 ligere ham Kaarden i en forhængende
 Secunde, udaf Haanden. Til denne
 Lection ret at formere, hører en stærk
 Øvelse, og et slunk Haand-Led.

54.

Jeg finder fornøden, førend at jeg
 farer videre fort, egentlig at de-
 monstrere, hvad det Ord Change-
 ren i Segte-Kunsten er og betyder.

Naar tvende contra-segter, og ere
 lagrede med Kroppen, Armen og Ge-
 væhret i Recta Linea, og een af dem
 agter at ville changere, da bringer han
 i An-Marchen den høyre Fod ud af Li-
 nien, sætter den ud til den høyre Si-
 de, trækker den venstre gesvindt efter,
 og bringer saa sit Corpus i forrige Po-
 situr, attaqverer sin Fiende indvendig-

K

i den

i den halve Tertz, og støder den reene Qvart ind over Armen efter Brystet.

55.

Man kand og, naar Changeringen er giort, og man udi Angrebet haver fattet sin Fiendes Klinge i Midten, gjøre ham en udvendig Finte, og støde ham den indvendige Qvart efter Brystet.

56.

I Changeren kand man og udvendig attaqvære sin Fiende med en Glissade, ligesom man agtede at støde ham en Qvart ind over Armen, og i det samme falde fra Klingen, og støde ham en Qvart ind bag ved hans Kaarde-Klinge, vel til den høyre Side efter Brystet; saa snart Stødet er fuldbragt, trækker man sig tilbage udi den knappe

Mensur,

Mensur, og gjør en Strengade uden paa hans Klinge.

57.

Naar forrige Lection er saa vidt formeret, at man ved sin Glissade har belagt Fiendens Kaarde-Klinge i Changeren, kand man strax gjøre en Finte i Qvart, under hans Fæste, og støde ham en reen Qvart over Armen efter Brystet.

58.

Skulle det hælde sig, at man af sin Fiende bliver attaqveret, og indvendig stødt efter Livet, da pareres samme med den ordinaire Parade, og støder contra i en Volte, i det man træder med den venstre Fod bag ved den høyre, letter sig i Hønden, og støder indvendig Qvart efter Brystet.

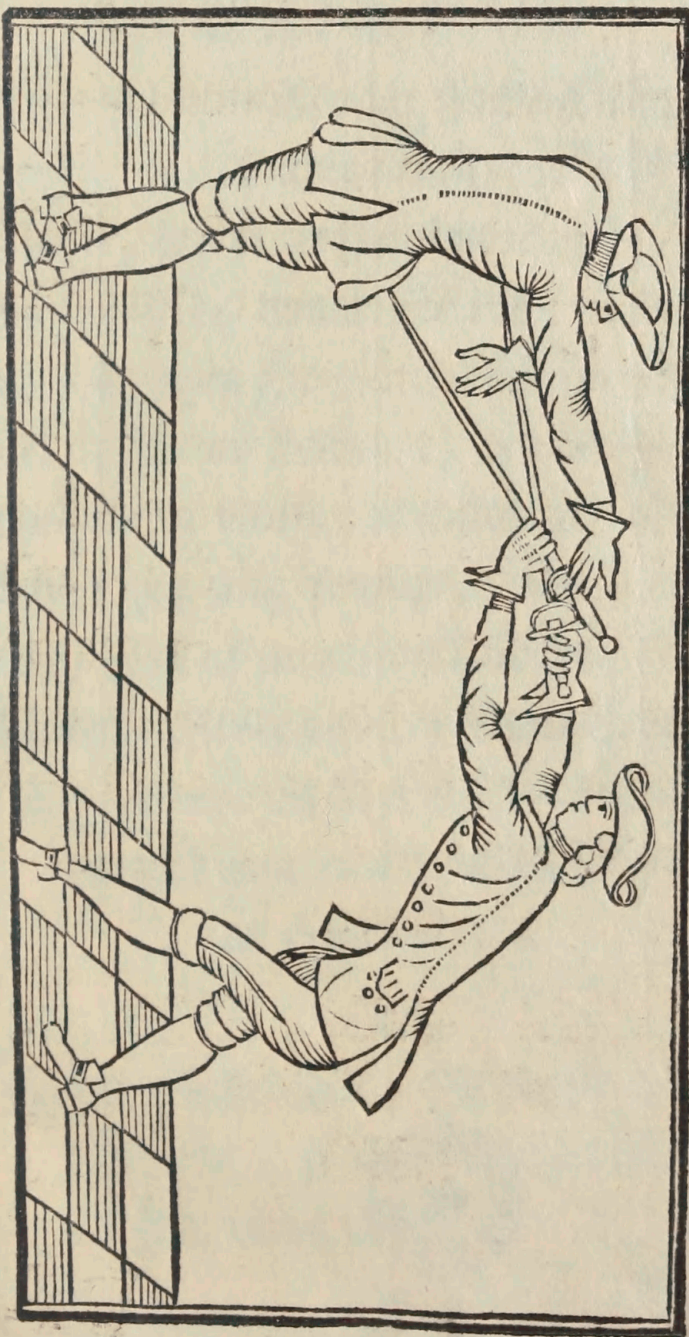
59.

Contra-Lection paa samme Volte,
 er, som følger:

Saa snart man formerker at Fien-
 den, efter Paraden er giort, lætter sig
 det allermindste, for at ville voltere,
 og støde contra, da fand man, uden
 ringeste Dificultet, passere ind imod
 ham, med den venstre Fod, gribe hans
 Stærke af Klingen med den venstre
 Haand, og støde ham en Qvart med
 hans egen Kaarde-Spidse tvert igien-
 nem Laaret, som No. 37. og 38.
 udviser.

No. 37.
Contra-Passade paa Volten.

10. 31. 1881
C. 10. 31. 1881
10. 31. 1881

C A P U T III.

Efterdi denne Adelige Fegte-Kunst ikke læres, for at myrde eller ombringe sin Næste, saa er nødvendig at vide, paa en subtil og honet Maade, at confervere sin egen Honneur, Belfærdt, ja, vel og Liv og Lemmer, om man uformodentlig' skulle blive overfaldet; saa haver jeg mig foresat, nogle Lectiøner, som af mig blive kaldede: 1.) Galanterie-Stødene; 2.) Snell-Hug; 3.) Espadonere og de fire Kryds-Hugg; hermed paa en eenfoldig Maade at demonstrere.

I.

Hvad Galanterie - Stødene ere angaaende, skal ved efterfølgende Regler blive viset.

Naar man af sin Fiende med blot
 Gevær skulde blive angrebet, da maa
 man meget vel observere den Mensur
 eller Spatium, som findes imellem sig
 selv og Fienden; thi man maa ingen-
 lunde lade Fienden komme nærmere ind
 paa Livet, end at begge Svagerne af
 deres Kaarde-Klinger just kand røre
 hinanden, som for Exempel: man bli-
 ver indvendig paa sin Svage attaave-
 ret af sin Fiende, da støder man ham
 Quart à Tempo udvendig efter Armen
 i en temmelig Vinkel, Kaarde-Spid-
 sen i Hønden, og Fæstet lidet sinket,
 og saa snart Stødet er fuldbragt, (man
 maa have troffet, eller ey) saa gjør
 man dog en Battut udvendig langs hans
 Kaarde-Klinge, for at forhindre Fien-
 den i sit Contra-Stød.

2.

Uttaqveres man affsin Contra-Part
udvendig paa Svagen af Klingen, da
støder man ham en anguleret Tertz in-
den efter den høyre Arm à Tempo,
med en høy Spidse og et lavt Fæste;
saa snart man haver giort Stødet, for
føyer man sig gesvindt udi den knappe
Mensur, betiener sig af en Cavade, og
batterer Fiendens Kaarde: Klinge ud-
vendig i den halve Qvart.

3.

Skulle Fienden støde en anguleret
Qvart uden efter Armen, da er der en
stor Forskiel paa den Parade, som hø-
rer dertil, og paa den ordinaire, som
bliver giort, naar der stødes Qvart over
Armen i Liv-Stødene; thi saa snart,
at Fienden støder Qvarten uden efter

Armen, da lader man sin Kaarde-
 Spidse lidet sinke i den udvendige hal-
 ve Qvart, med en Battut paa Fiendens
 Svage, og støder ham saa adroit, som
 skee kand, en Contra - Tertz ind efter
 den høyre Arm, og det i Linea recta.

4.

Bliver man af sin Contra-Bart
 indvendig stødt en Anguler-Tertz efter
 Armen, da kand samme Stød med den
 sædvanlige halve Tertz af-pareres, dog
 ikke med Stærken; men med Svagen,
 og det med en liden Sneller, hvorpaa
 man støder en Contra-Tertz inden efter
 Armen. Cavaden med sin Battut, maa
 ingenlunde forglemmes.

5.

Skulle Contra-Barten søge at at-
 taqvare den anden hans indvendige
 Svage,

Svage, da gjør han gesvindt en Contra-Cavade udvendig, og støder ham en Anguler-Tertz indvendig efter Armen, med videre.

6.

Bliver man af sin Adversario udvendig paa sin Svage angrebet, da gøres gesvindt en Concavade indvendig i den halve Tertz; saadant maa gøres uden nogen stor Bevægelse med Armen; men allene Haand-Ledet dertil bruges, og det med en Vinkel; derefter støder man ham en reen Quart uden ind efter hans højre Arm, som No. 1. udviser.

7.

Man kand og, naar Contra-Parten attaqverer Svagen indvendig med en Gesvindighed concavere, og fatte hans Svage indvendig, formeere en

Finte

Finte under hans Klinge uden til, og støde ham Anguler-Tertzen inden efter Armen.

8.

Skulle Contra-Parten attagvere den anden hans Svage af Klingen udvendig, da kand han strax gjøre en Concavade udvendig, fintere indvendig udi den halve Tertz, og støde den reene Anguler-Quart uden til ind efter den høyre Arm, og saa snart Stødet er kommen til Perfection, maa en forsømmes, at formere den liden sædvanlige Strengade, eller Battut.

9.

Finder man Fienden, at have posteret sig udi en udstrakt Lager, Kaarde-Spidsen lige efter Kroppen sigtende, skal man gjøre ham en hastig Battut i
Tertz,

Tertz, en vidt fra Spidsen, saa at
 man dæmper den ned ad, og i samme
 Moment, støder ham en Tertz i Linea
 recta oven paa hans høyre Haand; saa
 snart Stødet er fuldbragt, træder man
 gesvindt udi Mensura Arcta, og forme-
 rer en Ligation langs hans Kaarde-
 Klinge i den forhængende Secunde, saa
 han, naar Lectionen ret methodice bli-
 ver giort, virkelig maa tabe sin Kaar-
 de ud af Haanden.

IO.

Søger Contra-Parten at forme-
 re forrige Ligation imod den anden, at
 naar den paa den rette Maade bliver
 giort, ikke er at parere; men dersom
 man i Tide passer paa Fiendens Mo-
 vement, i det han gjør en Battut, man
 da ex tempore betiene sig af en liden
 Cavade

Cavade i den halve Qvart udvendig paa
 hans Klinge, og støder ham en Contra-
 Tertz ind efter den høyre Arm.

II.

Skulle Contra-Barten (som man-
 gen gang en Vove-Hals vel tør vove)
 løbe gandske! dumdriftig ind, og med
 en Force at gribe efter den anden hans
 Kaarde-Klinge indvendig, da kand han
 i samme Moment, gjøre ham en Cir-
 cul under hans Kaarde-Fæste, og støde
 ham à Tempo en Over-Secunde ind ef-
 ter hans høyre Arm, udi en lige Linie,
 med Kaarde-Fæstet brav i Høyden; ef-
 ter at Stødet er giort, maa Ligatio-
 nen i en Secunde en forglemmes.

I2.

Contra-Lectionen paa forige Stød
 maa ligeledes formeres med en Circul,
 i det

i det man gaaer med sin Kaarde-Spidse
 under hans Fæste, vender Haand-Le-
 det udi den halve Tertz, Spidsen af
 Kaarden noget i Høyden, og stryger
 saa Fiendens Klinge ud af Linie, hvor-
 ved man conserverer sig for et Stød,
 som ikke lettelig af en Ukyndig i denne
 Adelige Kunst ladør sig practicere.

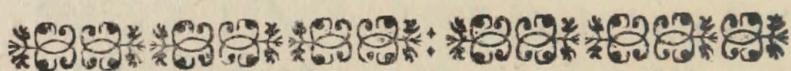
13.

Formerker man, at Contra Par-
 ten løber gandske dumdriftig ind uden
 paa Klingen, da, for at præcavere sig
 for saadant et forbovent Menneske, er
 ingen bedre Maade, end at man chan-
 gerer og caverer indvendig, og støder
 ham Qvarten uden til efter den høyre
 Arm.

14.

Naar Changeringen er formeret,
 som

som No. 13. udviser, og man haver fattet hans Klinge, da gior man ham en Finte i Qvart udvendig, og støder ham en Anguler-Tertz indvendig efter den høyre Arm.

I hvor vel der findes mange, som ere store Liebhabere af Fegte-Kunsten, saa ere og de derunder, som i Fegten gandske foragter Huggene; Ja, jeg og andre fleere, som en temmelig Tid i Fegten ere verserede, maa tilstaae, at en Stød-Fegtere, som haver ladet sig af en brav Maitre ex fundamento undervise, og besidder naturlige Gaver, som til Fegte-Kunsten henhører, og Lysten er saa derhos, er ikke saa let, at bringe et Hug ind paa Livet, som den, der er gandske

gandske ukyndig. Imidlertid haver
 jeg mig foresat, nogle faa Regler,
 Huggene angaaende, til Slutnin-
 gen af dette mit lidet Compendium,
 at beskrive, nemlig:

I.

For det første, er udi Huggene,
 lige saa vel, som i Stødene, at obser-
 vere, Tempo & Resolution, Mensu-
 rem, Motion, Passeren, Rumperen,
 Finteren og Ligeren &c. hvilken sidste
 haver sin Oprindelse af Huggene. Den,
 som agter forsigtig og uden Fare, at
 angribe sin Fiende i Huggene, maa
 meget nøye see derhen, at han først
 med et Hug bringer sin Contra-Parts
 Kaarde = Spids ud af Linien, undta-
 gen han agter at giøre ham Finter, for-
 end han fuldfører sit Hug.

Skulde man nu ville fintere, da
 maa man vel tage sig i Agt, at man
 ey med Armen gjør for stor Motion;
 men betiene sig alleene det forreste
 Haand-Led; saa snart Finten eller Fin-
 terne ere formerede, maa man med all
 Adroititet hugge ind i Fiendens givne
 Blottelse, det maa være over eller un-
 der, til høyre eller venstre Side; skul-
 de han give Blottelsen under, hugger
 man gierne efter Skin-Beenet med den
 høyre Fods Tiltrædelse, da maa man
 være betænkt paa, med en Adroititet,
 at sætte sig i forrige Positur; thi man
 er ikke capabel at gjøre samme Under-
 Hug, uden at give sin Fiende en Blot-
 telse efter Hovedet, og det i Særdee-
 leshed, dersom Fienden udi Hugget
 haver retraheret sin høyre Fod, og gjør
 saa

et Efter-Hug. Jeg skulde vel her anføre nogle flere Terminus, som ere brugelige i Huggene; men som samme i Stød-Fegten allerede ere beskrevne, finder jeg det uforføden, saadanne igien at repetere.

2.

Enhver, som agter exfundamento i Huggene at øve sig, maa først og for alle Ting excercere sig i disse tvende efterfølgende Hvirveler, hvilke udi Fegte-Kunsten kaldes: den udvendige og indvendige Hvirvel; thi førend Haand-Ledet ved samme en temmelig Tid er excerceret, kand man ikke synderlig udrette noget methodice udi Huggene. Nu skal Maaden vises, hvorledes enhver i sær bør at gøres, som for Exempel:

Den første, som er den udvendi-
 ge, formeres fra under op ad, over
 den høyre Albue, saaledes, at Kaar-
 de-Spidfen kastes i en Circul, saa nær,
 som skee kand, den høyre Skulder for-
 bie, og det saa længe man continuerer
 udi en Prima.

Den anden, som er den udven-
 dige Hvirvel, gøres paa efterfølgen-
 de Maade; man dreyer den høyre Al-
 bue saa meget i Høyden, som mueligt
 er, kaster sin Spidse af Bevæhret i en
 Prima, saa nær det venstre Kne for-
 bie, som gjørligt er. Nu er at obser-
 vere, at samme Hvirveler gøres gier-
 ne udi den vide Mensur, da Kroppen
 hviler paa det høyre Been, som ellers
 i Fegten bør at hvile paa det venstre
 Been.

3.

Alſ diſſe tvende foran viiſte Hvirveler,
 kand formeres tvende Hug, naar
 de bliver tiſammen conjungeret,
 og alternatim hugges, hvilke Hug
 i Segte-Kunſten kaldes:

DEFENSIVE og OFFENSIVE.

Det forſte, ſom er deſenſive, be-
 gyndes af den udvendige Hvirvel,
 naar man haver lageret ſig udi Menſu-
 ra Lata, og ſaa ſnart ſom Spidsen af
 Bevæhret kommer i Hønden, change-
 rer man i ſamme Moment, af den ud-
 vendige til den indvendige Hvirvel, ſi-
 den continuerer man, ſaa længe det be-
 høves. Denne Alternation med de 2de
 Hvirveler, ſom ſaaledes fra under op
 ad formeres, kaldes ikke allenefte De-
 fenſive, men endog Under-Huggene.

4.

Den anden Lektion, som kaldes
 Offensive, formieres med tvende Tertz-
 Hug, fra oven og ned ad, som for E-
 xempel: (man haver en Bonde for sig,
 som det gamle Ordsprog lyder) som u-
 den ringeste Raison gaaer derpaa løs,
 baade med Stød og Hug, da er der
 ingen Lektion bedre imod saadan en
 Dove-Hals, end at man betiener sig
 en liden Retirade, eller og changerer
 med den høyre Fod bag ved den ven-
 stre, og bruger forsigtiglig sine Under-
 Hug til en Detention; men paa det at
 samme Brutellistes ubesindige Coura-
 ge, ikke maatte faae Overhaand, og
 meere og meere tilbøre, da maa man
 tage sin Tempo vel i Agt, at, saa snart
 man bliver den ringeste Blottelsevaer
 paa

paa hannem, (thi saadanne furieuse
 Gemytterlere aldrig capable udi deres
 Kaserie, ret at bedække sig) da træder
 man frem med den høyre Fod, og hug-
 ger med fulde Force lige ind udi hans
 Blottelse, hvilket skeer, i det man gjør
 en Circul med sin Kaarde-Spidse, det
 høyre Kne forbie, og hugger fra oven
 til ned ad; og saa gesvindt, som Hug-
 get er fuldført, formerer man en Cir-
 cul indvendig, og hugger igien fra o-
 ven ned ad; imidlertid passerer man
 med den venstre Fod for ved den høyre,
 og continuerer saa længe, indtil man
 bringer sin Fiende til Raison. Dette
 kaldes ikke alleeneste Offensiv; men
 endog Over-Huggene.

5.

Nu vil jeg beskrive nogle Hug, som

§ 4

Tyd.

Tydsterne kalder Snell-Hugg;
 (Sieb) men jeg kalder dem Hug
 imod Stød, og Stød imod Hug,
 som for Exempel No. 39. og 40. ud-
 viser:

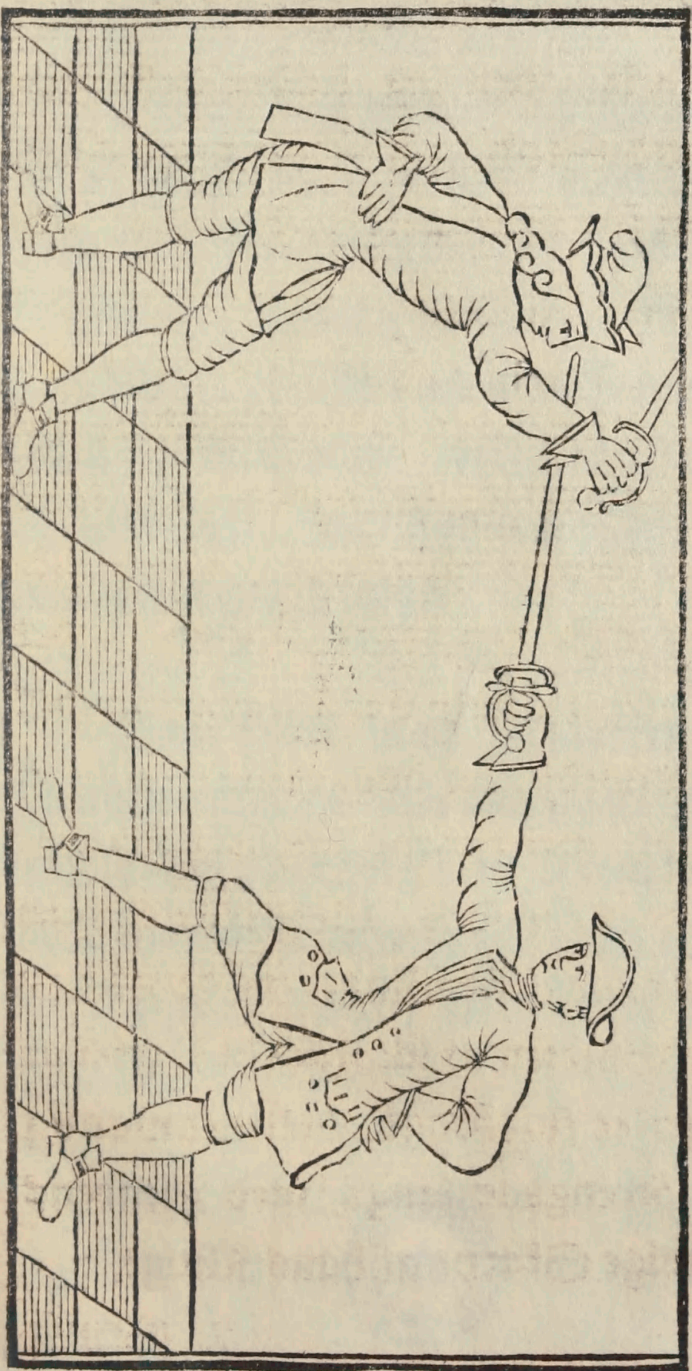
6.

Dersom man indvendig skulde bli-
 ve attaqveret af sin Fiende, da kand
 man à Tempo hugge ham en Tertz ud-
 vendig efter den høyre Haand, i det
 man med en halv Circul gaaer under
 hans Kaarde, og hugger saa snell, som
 skee kand, med en lav Spidsse, og Haan-
 den lidet i Høyden, ellers træffer man
 gierne hans Stik-Blade, og derudover
 hugge Spidsen af sin Kaarde; efter at
 Hugget er fuldbragt, betiener man sig
 af en Strengade langs med Fiendens
 udvendige Skarpe af hans Klinge.

7. Skulle

No. 39.
Slater at hugge Terrz.

No. 40.
Sugger Tertz indvendig à Tempo efter Skmen.

7.

Skulle man udvendig blive angrebet af sin Fiende, da kand man hugge ham en Tertz indvendig efter hans høyre Haand, og det paa samme Maade, som No. 6. udviser; men man maa betiene sig en Cavade, efter at Sugget er fuldbragt, saa og en Strengade uden paa Fiendens Klinge.

8.

Saa snart man formerker, at Fienden agter at ville attaqvare Kaarde-Klingen udvendig i en Secunde, da kand man à Tempo hugge ham en Prima fra neden op ad, efter hans høyre Haand.

9.

Skulle Fienden gjøre et Angreb, ligesom han agtede at støde en Tertz
 efter

efter Armen, da kand man, efter at
 Paraden er giort, hugge ham en Con-
 tra-Tertz, som No. 6. udviser.

IO.

Skulle Fienden attaqvere indven-
 dig, og støde efter Livet, da kand man,
 efter at Paraden er med den sædvanlige
 halve Tertz formeret, i Stæden for at
 støde en Contra-Qvart, hugge ham en
 Secunde tæt ved hans Klinge, bag paa
 den høyre Haand, og saa snart Hug-
 get er fuldbragt, følger derpaa en Li-
 gation i den forhængende Secunde.

II.

Bliver man af sin Fiende indven-
 dig attaqveret, og han sigter efter at
 støde Qvart over Armen, da skal sam-
 me Qvart med den ordinaire halve
 Qvart afpareres; men i Stæden for
 at

at støde i Contra, bliver en Prima hug-
 get under ind efter hans høyre Haand.
 Man fand og, naar Paraden er for-
 meret, gjøre en Finte i Prima, i det
 man lætter den høyre Fod lidet ufor-
 merkt fra Gulvet, og hugger en reen
 Qvart ind efter Armen eller Brystet.

I 2.

Ligger Contra-Parten indvendig
 med en udstrakt Arm og Klinge, fand
 man uden ringeste Cavade, eller no-
 gen stor Motion, strax ex tempore li-
 gere hans Kaarde-Klinge udaf Linien,
 og hugge ham en Secunde udvendig ef-
 ter den høyre Haand; og efter Hugget
 gøres gierne en Ligation i den forhæn-
 gende Secunde.

I 3.

Dersom Contra-Parten fatter den
 anden

anden hans Klinge indvendig, og samme strengerer, da maa han strax betjene sig af en Cavade udvendig, forme-re en Circul med sin Kaarde = Spidse under hans Klinge, og hug ham en Tertz ind ved Spidsen langs hans Kaarde-Klinge med en høy Haand og lav Spidse. Skulle han parere samme Hug, (som gemeenslig skeer, naar han lader Kaarde-Fæstet sinke, og Spidsen lidet i Høyden) da gjør han et falskt Hug i Circulen, saa at hans Kaarde-Spidse kommer ungefær ikkun et Qvar-teer fra Gulvet at ligge, da han fra neden op ad med den udvendige Skarpe hugger ham efter Fingrene.

14.

Saasom jeg i Begyndelsen af det tredie Capitel haver giort en liden
 Erin.

Erindring, hvor nødvendig det er, for et hvert honet Gemnt, at vide, paa den subtileste og sikkerste Maa-
de i den noble Fegte-Kunst at agere sin Person; saa findes dog adskillige iilsindede Mennesker, som sætter all Honetitet til Sinde, og saa snart de faaer med en anden ringeste Handel, da gaaer de derpaa løs, som det skulde koste Hoved og Krave. Saa, for at holde saadant et balstyrigt Menneske nogenledes fra Livet, og vise ham Frugterne af hans Brutellitet, haver jeg mig foresat, et Par Regler eller tre kort at beskrive, hvorledes man imod saadan en Person, som oven er meldet, haver paa beste Maade at agere contra med, som for Exempel;

15.

Finder man en Brutellist for sig, som støder plump ind efter Livet, da kand man ikke gjøre bedre, end som eenfoldig at parere Stødet af med den sædvanlige halve Tertz, og i Stæden for Contra-Stødet hugge ham en Qvart med den udvendige Skarpe, lige ind efter den høyre Kindbakke, og strax derpaa gjør man ham en Ligation udi den forhængende Secunde.

16.

Skulle een af samme Beskaffenhed, som under No. 15. er meldet, haardere, at støde gandske massivt ind over Armen efter det høyre Bryst, da kand man med den sædvanlige Parade præcavere sig for saadan en Plumskeotte, og i Stæden for Efter-Stødet, hugger

hugger man ham med den indvendinge
 Skarpe udi Quart, efter den venstre
 Kindbakke, og gjør efter Hugget, en dyg-
 tig Strengade uden paa hans Kaarde-
 Klinge.

17.

Bliver man af et ubesindigt bru-
 tel Menneske angrebet under sin Klin-
 ge, og stødt en Secunde ind efter Un-
 der-Livet, da er den bedste Parade, at
 man lader hans Kaarde-Klinge løbe af
 i Quart, bringe sin Kaarde-Spidse vel
 ud til den høyre Side udi Paraden, og
 gjøre ham, førend han faaer den høy-
 re Fod ud af Mensura Lata, et dygtig
 Quart-Hug ind efter det høyre Been,
 og i den Moment, at Hugget er for-
 meret, sætter man sig strax i forrige

Positur, og bedækker Hovedet med sin Kaarde-Klinge.

18.

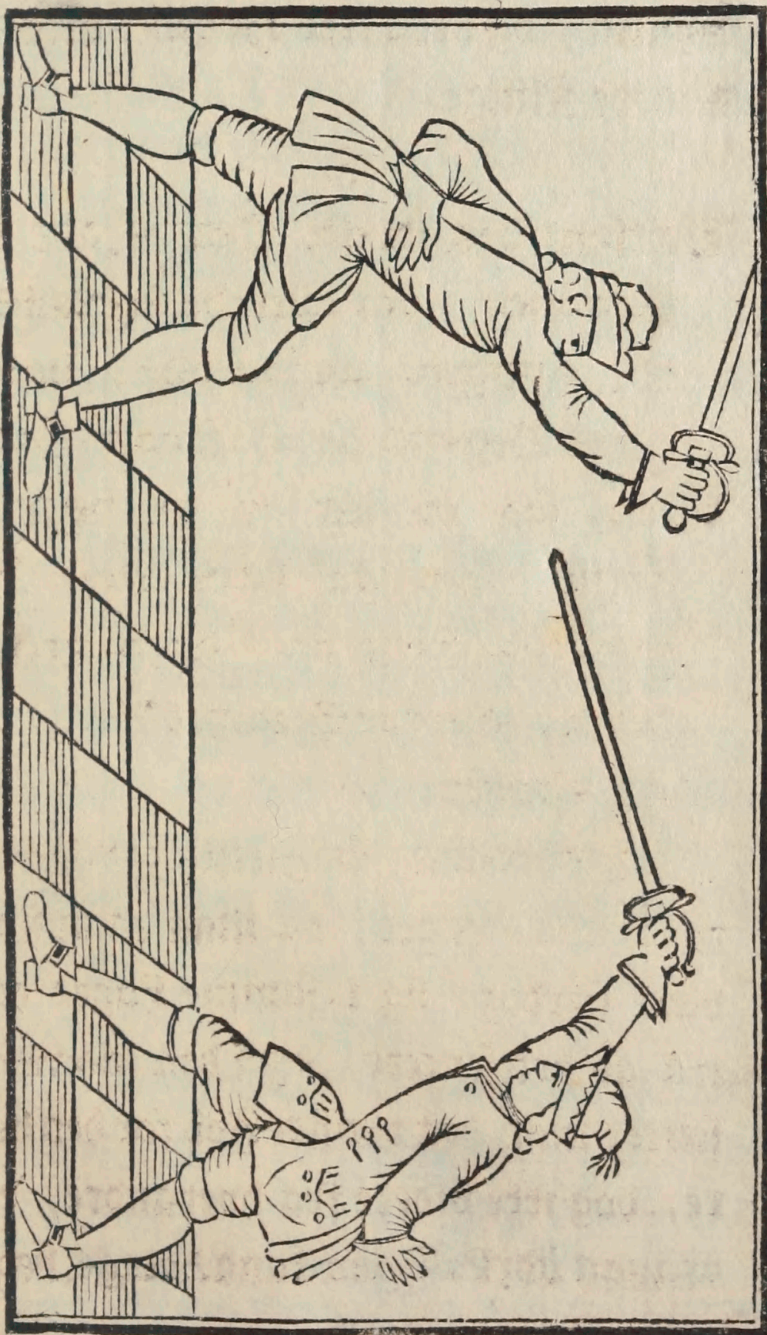
Eftersom den meeste Deel af alle de Lectioner, som allerede ere anførte, Suggene angaaende, haver deres Begyndelse af Qvart-Lageren, saa vil jeg nu og beskrive nogle, som skal have deres Begyndelse af alle fire Hoved-Lectionerne, som for Exempel No. 41. og 42. udviser:

Finder man sin Fiende for sig udi en Prima - Lager, da maa man strax være færdig, sig i samme Lager contrā at præsentere, og i den Moment, sætter man den venstre Fod for den højre, dog ikke videre fra hverandre, end at man udi Passaden fand bringe begge

Knæe-

No. 41. Svager en blind Ders efter Govebet.

Gier et fiber Spring tilbage, og vil hugge Dwart. No. 42.

Kneene tæt tilfammen , hugge Fienden en blind Tertz efter Hovedet , og dersom han skulle tage efter Hugget , da forføtter man ham , med den høyre Fods Tiltrædelse , et Prima-Hugg fra under op ad , efter Hugget gjør man et godt Spring tilbage , og gjør en Apel i en Tertz.

19.

Dersom Fienden skulle lagere sig i en Secunde , da formerer man sin Lager og i Secunde , passerer med den venstre Fod , gjør et Hug i Qvart , og et i Secunde for den høyre Fod , hvorpaa man da strax efter Hugget , gjør et godt Spring tilbage , og gjør een udi Qvart.

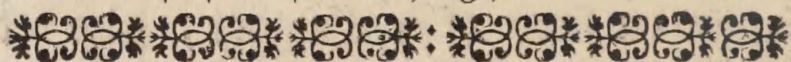
20.

Præsenterer Fienden sig i en Tertz Lager , gjør man samme strax efter , passerer i en Secunde , og fatter hans Klinge for den venstre Fod , gjør et godt Qvart-Hug , med den høyre Fods

Tiltrædelse, enten efter Brystet eller Armen, formerer gesvindt et Spring tilbage, og gjør en Apel i Secunde.

21.

Naar Springet med Apeler giort, som No. 20. udviser, kand man af Secunde-Lageren passere i en Qvart, og fatte Fiendens Klinge, gjøre ham derpaa en Finte i en Secunde, og hugge ham en reen Qvart; man kand og, efter Attaqven er giort i Qvart, gjøre en dobbelt Finte i Secunde og Qvart, og ham en Prima eller Secunde, hvor man best seer sin Leylighed.

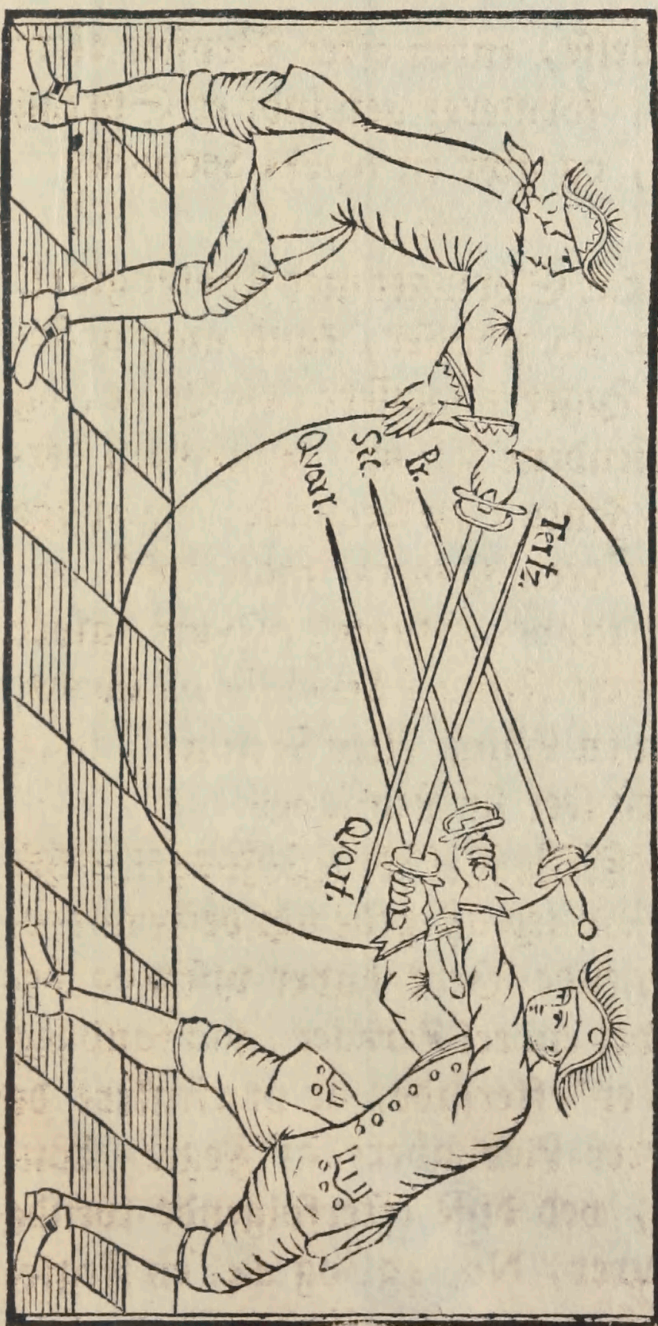

Som jeg allerede udi dette mit foretagende Verk haver viset og beskrevet endeel Parader, saa kand jeg dog en efterlade, at præsentere de Herrer Liebhabere af Fegte-Kunsten, ved disse efterfølgende tvende Figurer, No. 43. og 44. en Fegtere, som parerer alle de Stød, som
 hans

No. 43.

Circulair-Paraden.

No. 44.

hans Contra - Part bringer ind
 ham, det maa være under eller over
 med en Circul-Parade. NB. Den,
 som tænker at bringe sig samme Pa-
 rade til Nytte, maa flittig legge sig
 efter, at exercere det høire Haand-
 Led udi Espadoneren, saa vel defen-
 sive som offensive.

22.

Nu skal nogle Lektioner blive vist,
 som kaldes Kryds-Huggene, som
 No. 45. udviser:

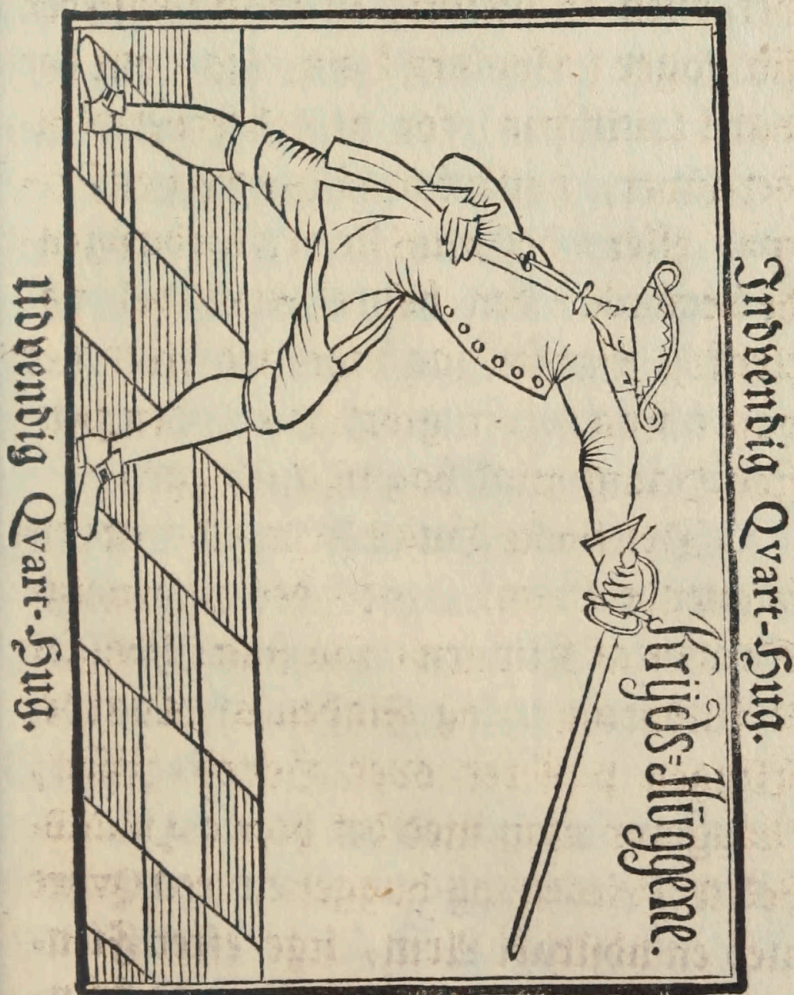
Dersom man uformodentlig paa
 de offentlige Gader, paa Bæne og
 Stie, eller hvad Sted og Leelig-
 hed, det være maa, af tvende eller
 flere malitieux Menneſker skulde
 blive overfaldet, da haver jeg mig
 foresat, tydeligen at beskrive nogle
 ſaa Lektioner, ſom af mine Herrer
 Skolarer ofte udi ſaadanne uformo-
 dentlige Recontre til deres Defenſion
 ere brugte, og til deres ſtørſte Re-

nomée udfaldene , som for Exempel:

Først og for alle Ting er det høyst nødvendig udi saadan en Action, som her oven er meldet, at man formerer sin Lager i Mensura Lata, (ja, om det var i Latissima) for at conservere Under-Livet, hvilket maa gøres i en Prima, eller i det mindste i en forhængende Secunde; den høyre Arm vel udstrakt, Brystet saa vidt ned efter det høyre Knaa, som giørligt er, den venstre Haand plat bag paa Ryggen.

Det første Hug bliver giørt udi en bagvendt Prima, med den udvendige Skarpe af Klingen; saa snart Hugget er fuldbragt, og Fladen af Kaarde-Klingen passerer over Hoved-Issen, changerer man med det høyre Haand-Led af Primen, og hugger en reen Quart med en udstrakt Arm, lige efter Fiendens Ansigt, saaledes, at Kaarde-Klingens indvendige Skarpe kommer i Enden

Secunde-Sugget.

Prima-Sugget.

den af Hugget til at ligge tæt ved den
 venstre Arm.

Disse ere de 2de første Hug; der-
 næst hugger man en bagvendt Quart
 med den udvendige Skarpe af Kaarde-
 Klingen, lige efter Ansigtet; Hugget
 maa føres saa vidt ud til den højre Si-
 de, som man kand strække Armen, siden
 gjør man en Circul over Hovedet, og
 bedækker Ryggen med en forhængende
 Secunde, som maa hugges saa vidt ud,
 at man med den højre Haand kand rø-
 re venstre, som alle Tider udi Kryds-
 Huggene ligger flad bag paa Ryggen;
 fra Secunden af begynder man atter
 paa Primen, som er det første Hug, og
 continuerer saa længe, som man finder
 det fornøden.

Man kand og udi det andet Hug,
 som er en reen Quart indvendig, forme-
 re Fronten bag til, i det man i Hugget
 vender Ansigtet om, gjør paa begge Hæ-
 lene af Skoene Ringsumkehr med den
 heele

heele Krop, i det man lætter Spidsens af Fødderne lidet fra Gulvet, man nærmer sig med Brystet, saa snart Vendingen med Kroppen er giort, lige ned over det venstre Knæ; naar saadant er forrettet, kand man formere sine fire Kryds-Hug i samme Positur, saa længe man finder det nødvendig.

Men dersom han skulde formerke, at een af sine Adversariis skulde intendere, at gaae løs bag paa ham, da kand han i det tredie Hug, som er Qvart, med den udvendige Skarpe, giøre paa den høyre Fod og den venstre udi Lusten, Rechtsomkehrt; saa snart Vendingen er giort, forsøyer man sig gesvindt med Circulen over Hovedet, og bedækker Ryggen med den forhængende Secunde.

Paa det Stæd, som man seer Fjenden at være stærkest, kand man passere ind med en defensive eller offensive Espadoneren, for at skaffe sig Lust; saa snart saadant er forrettet, begynder

man m

man igien med Kryds-Huggene at age-
 re, og continuerer, saa længe det fornø-
 den gøres.

Jeg kand forsikre, at jeg med fle-
 re Adspectaribus her udi Kiøbenhavn,
 Næret for den store Ildbrand, og det
 i Skinder-Gaden virkeligen haver seet,
 at tvende af mine Herrer Skolarer, i-
 mod en 12 à 14 Personer, som vare med
 Hirschfængere og Stokke bevæbnede,
 sig saaledes med deres Kryds-Hug at
 have maintineret, at de beholdte Sene-
 ren, og fik til Bytte fra dem, som saa
 pludselig havde overfaldet dem, 5 à 6
 Sølv-Hirschfængere, og nogle med
 Sølv- og Guld-Træsser chamererede
 Hatter 2c. hvilket Dagen derefter, blev
 dennem igien udleverede; men maatte
 betale en liden Mulct for deres, om
 Natte-Tider, slette Opførsel paa Ga-
 den. Den ene af samme Personer le-
 ver endnu, og er en fornemme og brav
 Mand.

Da

Da jeg nu de fire Kryds-Hug saa grundig, som mig mueligt er, haver beskrevet, saa vil jeg derudaf laane et par Hug, som kand bruges imod een, naar han lagerer sig med en udstrakt Arm, da gior man ham en Ligation i den forhængende Secunde, og hugger ham een i Qvart ind efter den høyre Arm eller Haand-Ledet; man kand og, naar Ligationen er formeeret, lætte den høyre Fod lidet fra Gulvet, giøre en Finte i en Circulair-Qvart, under hans Fæste, og hugge ham gesvindt en Qvart med den udvendige Skarpe uden efter Armen eller Haanden; i samme Hug maa ingenlunde Armen trækkes til sig, men maa giores alleneste med det forderste Haand-Led; efter Hugget maa en forsonnes en Strengade, for at præcavere sig for et Contra-Hug.

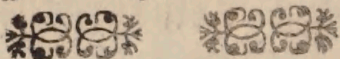
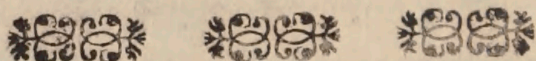

foto 202559,

foto 158781

foto 43315

